

BAUSKAS NOVADA PAŠVALDĪBA PILSRUNDĀLES VIDUSSKOLA

Izglītības iestādes reģistrācijas Nr. 4513901324, reģ. Nr. 40900010684
Pilsrundāle, Rundāles pag., Bauskas nov., LV-3921
tālr. 63962223, e-pasts: pilsrundale.vidusskola@bauskasnovads.lv,
www.vidusskola.rundale.lv

AUDZINĀŠANAS DARBA PROGRAMMA

2024.- 2027. gadam

Pilsrundāles vidusskolas audzināšanas darba programma balstīta valstiski izvirzītajās audzināšanas darba vadlīnijās skolēna vērtībizglītības attīstībā, līdzatbildības, dzīves prasmju, karjeras izaugsmē, sadarbībā par skolēna ģimeni, dažādu institūciju un sabiedrības atbalstā, izglītības kvalitātes pieejas nostiprināšanā. Klases audzinātājs veic audzināšanas darbību un sniedz atbalstu audzināmās klases skolēniem, risinot ar skolēnu personības veidošanās un attīstības jautājumus, sadarbībā ar skolēnu vecākiem, skolas administrāciju, pedagogiem, atbalsta personālu un valsts, pašvaldības atbildīgām institūcijām, vienlaicīgi rūpējoties par labvēlīgu klases vidi un saliedētu klases kolektīvu.

Šī programma ir reglamentējošs dokuments, kas nosaka audzināšanas darba mērķus, uzdevumus un plānotos audzināšanas darba rezultātus. Programmai ir ieteikuma raksturs, to var izmantot ikviens skolas pedagogs un klases audzinātājs savā darbā ar klasi.

Normatīvie akti un metodiskie norādījumi audzināšanas darba īstenošanai:

Normatīvais dokuments	Nosaukums	Stājas spēkā
Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO)	„Bērnu tiesību konvencija”	02.09.1990.
Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludinājis likumu	„Bērnu tiesību aizsardzības likums”	22.07.1998.
Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludinājis likumu	„Vispārējās izglītības likums”	14.07.1999.
Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludinājis likumu	„Izglītības likums”	01.06.1999.
Ministru kabineta noteikumi Nr.981	„Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība”	05.09.2009.
Ministru kabineta noteikumi Nr.89	„Kārtība, kādā izglītības iestāde informē izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi”	04.02.2011.
Ministru kabineta noteikumi Nr. 480	"Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu 2 izvērtēšanas kārtība”	26.07.2016.
Ministru kabineta noteikumi Nr. 416	„Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības	01.09.2020.

	programmu paraugiem”	
Ministru kabineta noteikumi Nr. 747	„Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem”	01.09.2020.
Ministru kabineta noteikumi Nr.474	„Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”	26.08.2023.
Valsts izglītības satura centra metodiskais līdzeklis	„Ieteikumi klases stundu programmas īstenošanai”	2016.gadā
Valsts izglītības satura centra metodiskais līdzeklis	„Atbalsta materiāli pilsoniskās audzināšanas un pilsoniskās līdzdalības sekmēšanai”	2018.gadā
Valsts izglītības satura centra metodiskais līdzeklis	„Vadlīnijas pārejai uz mācībām latviešu valodā”	2023.gadā

Audzināšanas darbu reglamentējošie dokumenti skolā:

- skolas nolikums;
- skolas attīstības plāns;
- pašvērtējuma ziņojumi;
- skolas iekšējās kārtības noteikumi;
- audzināšanas darba programma;
- audzināšanas darba plāns;
- skolas drošības noteikumi izglītojamajiem;
- klašu audzinātāju dokumentācija;
- interešu izglītības programma;
- karjeras izglītības programma.

Audzināšanas darbs balstās uz šādiem principiem:

- **sadarbība** – audzināšanas jautājumu risināšanā iesaistās visas ieinteresētās puses: pedagogi un izglītības darbinieki, skolēni, vecāki un ģimene, valsts un pašvaldības institūcijas, nevalstiskās organizācijas, sabiedrība;
- **sistēmiskums** – nodrošināta audzināšanas darba sistēma un attīstība;
- **nepārtrauktība** un **pēctecība** audzināšanas darba īstenošanā un mērķu sasniegšanā;
- **ilgtspēja** – izglītības lēmumu pamatotība un līdzsvarota attīstība;
- **vienotība** un **veselums** – audzināšanas darbība ir īstenojama vienotā izglītības procesā;
- **atvērtība** informācijai un dialogam, sadarbībai, inovācijām;

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

kā arī **uz izglītības iestādes vērtībām – iestādes vērtības cilvēkcentrētā veidā –**

- **Cilvēki** – sevi apzinās kā darbīgu, morālu, ar pašapziņu apveltītu būtni.
- **gudrība** - māka izmantot zināšanas labā veicināšanai savā un sabiedrības dzīvē;
- **cieņa**- attieksme, kurai ir raksturīga (kāda cilvēka) spēju, zināšanu, nopelnu, vērtības atzīšana;
- **atbildība**- griba un spēja paredzēt savas izvēles un rīcības sekas un rīkoties, respektējot cita cilvēka cieņu un brīvību;
- **godīgums** - uzticamība, patiesums, vārdu un darbu saskaņa;
- **atvērtība** (tolerance) - iecietība, vēlme izprast atšķirīgo (piemēram, cilvēka ārējo izskatu, veselības stāvokli, uzvedību, viedokli, ticību, paražas).
- **sadarbība**- kopīga, savstarpēji saskaņota darbība, palīdzība un atbalsts viens otram.
- **kvalitatīva izglītība** – izglītība, kas ietver tādu prasmju, vērtību, attieksmju un zināšanu attīstību, kas ikvienam dod iespēju dzīvot veselīgu un piepildītu dzīvi, pieņemt apzinātus lēmumus, sasniegt augstvērtīgus rezultātus un atbilstoši reaģēt uz lokālām un globālām problēmām;
- **skolas tradīcijas** – ikviens aktīvi iesaistās skolas tradīciju izkopšanā un nostiprināšanā, veicinot izglītojamo vērtību izpratni, pilsonisko līdzdalību un sadarbības prasmes, un piederības sajūtu savai skolai, un rūpējoties par skolas tēla atpazīstamību.

misiju - veidot kultūrizglītības vidi - spēju un talantu attīstībai, radot konkurētspējīgu personību, radīt topošo radošo personību izaugsmes centru kā garantiju Rundāles nākotnei – radošai un stiprai kultūras kopienai un **vīziju** - **atbildīgs**, gudrs, zinātkārs, godīgs, radošs darītājs, kurš apzinās savas intereses un mērķus, kontrolē un vada savu uzvedību un emocijas, ciena cilvēkus un citu viedokli, prot uz klausīt, uz sadarbību vērsts jaunietis.

Audzināšanas mērķis ir nodrošināt iespēju katram izglītojamajam kļūt par radošu, atbildīgu un rīcībspējīgu personību, kas ietver vērtību un tikumu izpratni, ciešu saikni ar Latvijas kultūru un valsti, kā arī spēju veidot ilgtspējīgu attīstību, aktīvi iesaistoties sabiedrības dzīvē, inovatīvi veicinot tautsaimniecību, stiprinot piederības sajūtu un lojalitāti Latvijas valstij un Latvijas Republikas Satversmei.

Audzināšanas uzdevumi attieksmes veidošanai ir veicināt izglītojamo:

- spēju brīvi un patstāvīgi domāt, attīstot kritisko domāšanu, morālo spriestspēju un sekmējot atbildīgu rīcību;
- sevis apzināšanos, pašizziņu, gribas audzināšanu, pašpilnveidi un pozitīvu pašvērtējumu, pašaudzināšanu mūža garumā;

- brīvību kā iespēju īstenot savus centienus un mērķus, neierobežojot citu personu pamattiesības, tajā skaitā brīvību;
- pašdisciplīnu, izpratni par pienākumiem un tiesībām un sekmēt to ievērošanu;
- cieņu pret dzīvību, sevi un citiem, veselību veicinošu un drošu paradumu izkopšanu;
- orientāciju uz ģimeni, laulību, paaudžu vienotības apzināšanos vērtību saglabāšanā, tautas ataudzē un valsts attīstībā;
- piederību Latvijas, Eiropas un pasaules kultūrtelpai, izpratni par vispārcilvēciskajām un kristīgajām vērtībām, latvisko dzīvesziņu, kultūras mantojumu, tradīcijām un to saglabāšanu, līdzdalību kultūras mantojuma un tradīciju pārnēsē un latviskās kultūrtelpas attīstībā mūsdienās;
- mērķtiecīgu attieksmi pret darbu kā personības pašrealizācijas un eksistences līdzekļu iegūšanas veidu un labklājības avotu;
- nacionālās identitātes un valstiskuma apziņu, lojalitāti Latvijas valstij, Satversmei un patriotismu;
- sadarbību izglītošanās procesā un ārpus tā, pilsonisko līdzdalību demokrātiskas sabiedrības nostiprināšanā;
- atbildību par dabas un apkārtējās vides aizsardzību un ilgtspēju.

Audzinašanas procesā būtiskākie izkopjamie tikumi ir:

- atbildība – griba un spēja paredzēt savas izvēles un rīcības sekas un rīkoties, respektējot cita cilvēka cieņu un brīvību;
- centība – čaklums, uzcītība, rūpība un griba jebkuru darbu veikt pēc iespējas mērķtiecīgāk, kvalitatīvāk un produktīvāk;
- drosmē – izlēmība, baiļu pārvarēšana, rakstura stingrība, situācijas novērtēšana un cieņpilna rīcība, uzņēmība, centieni pēc taisnīgā un labā;
- godīgums – uzticamība, patiesums, vārdu un darbu saskaņa;
- gudrība – māka izmantot zināšanas labā veicināšanai savā un sabiedrības dzīvē;
- laipnība – vēlība, atsaucība pret citiem, pieklājība;
- līdzcietība – attīstīta empātija, vēlme iejusties otra pārdzīvojumos un aktīvs atbalsts;

- mērenība – rīcības un uzskatu līdzsvarotība, spēja nošķirt saprātīgas vēlmes no nesaprātīgām un atteikties no nevajadzīgā, atturēšanās no tā, kas traucē personas attīstību;
- savaldība – uzvedības un emociju izpausmju kontrole un vadība, respektējot savu un citu cilvēku brīvību, kā arī cienot sevi un citus;
- solidaritāte – savstarpējs atbalsts un rīcības saskaņotība, rūpes par savu, citu un kopīgu labumu, demokrātisks dialogs ar citiem;
- taisnīgums – godprātīga lemsšana, cilvēktiesību un citu saprātīgu interešu un morāles normu ievērošana;
- tolerance – iecietība, vēlme izprast atšķirīgo (piemēram, cilvēka ārējo izskatu, veselības stāvokli, uzvedību, viedokli, ticību, paražas).

AUDZINĀŠANAS DARBA PRIORITĀTES 2024.-2027.GADAM:

2024./2025m.g.	2025./2026.m.g.	2026./2027.m.g.
Veicināt piederību savai valstij, novadam, skolai.	Pilnveidot karjeras izglītības atbalsta pasākumu plānošanu un veicināšanu.	Sekmēt skolēnu sociāli emocionālo veselību.
MĒRĶI		
Stiprināt izglītojamo pilsonisko apziņu, patriotismu un līdzdalību.	Sekmēt izglītojamo izpratni par izglītības lomu cilvēka dzīvē un veicināt mērķtiecīgu karjeras izvēli.	Veidot atbalstu skolēnu psihoemocionālajai veselībai.
AUDZINĀŠANAS DARBA UZDEVUMI		
<ul style="list-style-type: none"> • Organizēt skolas pasākumus, kas uzsver skolas un novada lepnumu. • Organizēt izglītojošas ekskursijas uz vietējām uzņēmējdarbības vietām, vēsturiskām vietām vai dabas pieminekļiem. • Piedalīties labdarības darbos un sociālajos projektos savā novadā, lai veicinātu atbildības sajūtu 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizēt vieslekcijas un uzņēmumu apmeklējumus, lai skolēniem būtu iespēja iepazīties ar dažādām profesijām un darba vidēm. • Nodrošināt konsultācijas un atbalstu skolēniem, lai palīdzētu viņiem izprast savas intereses, spējas un karjeras mērķus. • Organizēt darbnīcas par karjeras orientāciju, CV 	<ul style="list-style-type: none"> • Sadarbībā ar skolas atbalsta personālu realizēt pasākumus skolēnu atbalstam. • Organizēt diskusijas par līdzjutību, un kā mēs varam atbalstīt viens otru grūtās situācijās. • Rīkot lomu spēles vai uzdevumus, kas ļauj skolēniem apgūt konfliktu risināšanas stratēģijas,

<p>un solidaritāti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izveidot skolas tradīcijas un pasākumus, lai veicinātu skolas kopienas sajūtu un uzticēšanos. • Organizēt tematiskas nedēļas vai mēnešus, lai iepazīstinātu skolēnus ar svarīgām valsts notikumiem vai novada īpatnībām. • Rīkot sadarbības pasākumus ar citām skolām vai izglītības iestādēm savā novadā. 	<p>rakstīšanu, darba intervijas sagatavošanu utt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ievest jaunas skolas tradīcijas, lai veicinātu skolēnu izpratni par karjeras izvēli nākotnē. • Veicināt komunikācijas, vadības un sadarbības prasmes, kas nepieciešamas veiksmīgai karjerai. • Uzturēt kontaktus ar vietējiem uzņēmumiem, organizācijām un citām izglītības iestādēm, lai veicinātu sadarbību un piedāvātu jaunas karjeras izglītības iespējas. 	<p>izprotot dažādu pušu viedokļus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iemācīt skolēniem dažādas stresa vadības tehnikas, piemēram, meditāciju, jogu vai vizualizāciju. • Organizēt sporta aktivitātes vai pasākumus, kas veicina gan fizisko, gan emocionālo veselību. • Izstrādāt uzdevumus, kas skolēniem palīdz atpazīt un uzslavēt savus sasniegumus, stiprās puses un pozitīvās īpašības.
SASNIEDZAMIE REZULTĀTI		
<ul style="list-style-type: none"> • Projekti, kas izceļ valsts, novada un skolas īpatnības, veicina iedzīvotāju lepnumu par savu vidi un identitāti, veidojot saikni starp viņiem un savu dzimto vietu. • Skolas pasākumi, kas akcentē skolas un novada lepnumu, stiprina kopienas sajūtu un palīdz izveidot pozitīvu skolas atmosfēru. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ir pilnveidotas izglītojamo zināšanas par karjeras iespējām. • Skolēni prot analizēt un novērtēt savus panākumus un neveiksmes, savas vērtības, vajadzības un iespējas, apzinās savas darbības sekas. • Konsultācijas palīdz skolēniem identificēt savas intereses un spējas, un veido plānu savu karjeru attīstībai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skolēni apzinās un ir informēti par psihoemocionālās veselības nozīmi un atbalsta iespējām. • Sadarbībā ar skolas atbalsta personālu organizētie pasākumi, veicina skolēnu emocionālo atbalstu, palīdzot tiem tikt galā ar grūtām situācijām un problēmām.

Klases audzinātājs

Izglītības likuma 51.panta „Pedagoga vispārīgie pienākumi” pirmās daļas 2. punktā ir noteikts, ka pedagoga pienākums ir „veidot izglītojamā paša attieksmi pret sevi, citiem, darbu, dabu, kultūru, sabiedrību un valsti, audzināt krietnus, godprātīgus cilvēkus – Latvijas patriotus”.

Klases audzinātāji vistiešāk sniedz atbalstu savas audzināmās klases skolēniem. Viņi sadarbībā ar skolēnu vecākiem, skolas pedagogiem, atbalsta personālu, valsts un/vai pašvaldības atbildīgajām institūcijām risina ar skolēnu personības veidošanu un attīstību saistītus jautājumus, tajā pašā laikā rūpējoties par pedagoģiski un psiholoģiski labvēlīgu klases vidi un saliedētu klases kolektīvu.

Klases audzinātājiem ir šādi **pienākumi**:

Nr.	Klases audz. pienākumi	Katru dienu	Katru nedēļu	Katru mēnesi	Katru semestri	Piezīmes
	Iepazīstināt skolēnus ar izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumiem (drošības, kārtības instruktāžas)				x	pēc nepieciešamības
	Sekot skolēnu kavējumiem	x				Regulāri
	Informēt vecākus un skolēnus par aktualitātēm izglītības iestādes dzīvē	x				Regulāri
	Sekot mācību sniegunam, sadarboties ar mācību priekšmeta skolotājiem, lai uzlabotu skolēnu mācīšanās kvalitāti un izaugsmi	x				Regulāri
	Sagatavot sekmju izrakstus			x		pēc nepieciešamības
	Sagatavot semestru starpliecības, liecības					Pirms skolēnu brīvdienām un 1.semestra noslēgumā, mācību gada noslēgumā
	Veidot klases audzināšanas darba plānu, izvirzot audzināšanas darba uzdevumus					reizi gadā
	Veikt audzināšanas darba un skolēnu sasniegumu analīzi un sava darba pašnovērtējumu					reizi gadā

Organizēt vecāku sapulces				x	pēc nepieciešamības drīkst organizēt biežāk
Vadīt klases audzināšanas stundas	x				pēc nepieciešamības drīkst vadīt biežāk
Veicināt klases kolektīva saliedēšanu, kopīgi ar skolēniem un viņu vecākiem organizējot klases pasākumus (ekskursijas, tikšanās, klases vakari u.c.) un veidojot klases tradīcijas					atbilstoši audzināšanas plānam
Atbildēt par skolēnu drošību visos klases organizētajos pasākumos					
Sadarboties ar skolas atbalsta personāla speciālistiem					pēc nepieciešamības
Motivēt skolēnus iesaistīties skolēnu pašpārvaldē un ārpusstundu darbā, tajā skaitā interešu izglītības programmās					
Piedalīties tradicionālajos skolas pasākumos					atbilstoši skolas darba plānam
Iesaistīties izlaiduma organizēšanā					9.,12.kl
Iesaistīties pasākumā “Žetonu vakars” organizēšanā					12.kl.
Organizēt pasākumus programmas “Latvijas skolas soma” ietvaros					
Piedalīties individuālajās sarunās ar vecākiem					Vecāku dienās, ikdienā pēc nepieciešamības
Sakārtot skolēnu personas lietas					Uzsākot katru mācību gadu

Pedagogs audzināšanas darba īstenošanā:

- ir profesionāli neatkarīgs un atbildīgs par izglītības procesā izmantojamās informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvēli un to atbilstību izglītojamā audzināšanas mērķim un uzdevumiem;
- ir objektīvs, lojāls Latvijas valstij un tās Satversmei, neveic aģitāciju, ievēro politisko un reliģisko neitralitāti;
- ar savu rīcību un pausto viedokli nediskreditē izglītības iestādi un valsti;
- pilnveido savu profesionālo kompetenci audzināšanas jautājumos ne mazāk kā sešu stundu apjomā triju gadu laikā pedagoga vispārējo kompetenču modulī.

Katru mācību gadu klases audzinātājs izstrādā **audzināšanas darba plānu**, ņemot vērā izglītības iestādes audzināšanas programmu, klases raksturojumu un skolēnu vajadzības. Audzināšanas plānā iekļauj:

1. klases stundu tematus diskusijām (klases audzinātāju stundu programma tiek veidota 35 klases stundām, atstājot organizatoriskās stundas, kuras klases audzinātājs plāno, ievērojot skolēnu īpatnības, skolas darba plānu, gatavošanos skolas pasākumiem);
2. skolēnu, viņu vajadzību un interešu izpēti sadarbībā ar pārējiem pedagogiem un atbalsta personālu;
3. sadarbību ar skolēniem un viņu vecākiem;

Izglītības procesā izmantojamās informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un audzināšanas metožu atbilstību, klases audzinātājs izvērtē, ņemot vērā šādus kritērijus:

- atbilst Satversmei un citos saistošajos tiesību aktos minētajām cilvēktiesībām;
- atbilst pirmsskolas, pamatskolas un vidusskolas izglītības vadlīnijās vai valsts izglītības standartos, kā arī šajos noteikumos noteiktajiem izglītības mērķiem un uzdevumiem;
- atbilst vispārdidaktiskajiem principiem, tajā skaitā izglītojamā uztverei, pieredzei un interesēm attiecīgajā vecumposmā, ir mērķtiecīgi, zinātniski un saprotami, nodrošina sistēmiskumu, objektivitāti, pozitīvu mācību un audzināšanas emocionālo fonu;
- neaicina uz cietsirdību un fizisku vai emocionālu vardarbību, nesatur pornogrāfiju, cilvēka pazemošanas, netiklības un atkarību izraisīšu paradumu propagandu;
- nav vērsti uz nacionālā, etniskā, rasu, sociālā vai reliģiskā naida izraisīšanu un radikalizāciju;

- nav vērsti uz personas vai personu grupas diskriminēšanu rases, tautības, dzimuma, vecuma, valodas, sociālās izcelsmes, valstspiederības, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, veselības stāvokļa vai citu apstākļu dēļ;
- nav vērsti uz Padomju Sociālistisko Republiku Savienības un nacistiskās Vācijas īstenotā genocīda, noziegumu pret cilvēci, noziegumu pret mieru vai kara noziegumu pret Latvijas Republiku un tās iedzīvotājiem publisku noliegšanu, attaisnošanu, slavināšanu vai rupju noniecināšanu, neaicina likvidēt Latvijas Republikas valstisko neatkarību un teritoriālo vienotību.

Klases audzināšanas darba organizēšanai **nepieciešamā dokumentācija un darba materiāli:**

- Klases audzinātāja mape/dienasgrāmata;
- Iekšējās kārtības noteikumi;
- Bērnu tiesību konvencija;
- Klases audzināšanas darba plānojums mācību gadam;
- Skolēnu izpētes materiāli (apkopojums un analīze);
- Materiāli par audzināšanas darbu klasē (prezentācijas, klases stundu plāni u.c.);
- Vecāku sapulču, individuālo sarunu protokoli;
- Individuālais darbs ar vecākiem (ieraksti e-klasē, individuālo sarunu protokoli);
- Ekskursiju (pārgājienu) pieteikumi;
- Drošības instruktažas;
- Ārpusstundu aktivitāšu materiāli;
- Diplomi, pateicības u.c. apstiprinājumi par klases aktivitāti un dalību pasākumos, konkursos;

Izglītojamo ārpusstundu aktivitātes

Viens no skolas aktuālajiem uzdevumiem ir nodrošināt vienādas iespējas visiem bērniem un jauniešiem iekļauties un līdzdarboties izglītības procesā neatkarīgi no viņu vajadzībām un spējām, veselības un sociālā stāvokļa, dzīvesvietas u.c. apstākļiem.

Pilsrundāles vidusskola organizē svinīgus pasākumus, sagaidot valsts svētkus – Latvijas Republikas proklamēšanas dienu 18. novembrī.

Turklāt Pilsrundāles vidusskola organizē pasākumus vai iesaistās valsts organizētās aktivitātēs, kas sekmē izpratni un attieksmes veidošanos pret notikumiem, kas saistīti ar 1991. gada barikāžu aizstāvju atceres dienu 20. janvārī, Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienām 25. martā un 14. jūnijā, Eiropas dienu 9. maijā, Lāčplēša dienu 11. novembrī un Latvijas Valsts dibināšanas dienu 18. novembrī un citām likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām" noteiktajām atceres un atzīmējamām dienām.

Ārpusstundu pasākumu tematika ir daudzveidīga un ir atkarīga no audzināšanas mērķa, ko nosaka konkrētā situācija izglītības iestādē, skolēnu vecums, vajadzības un vēlmes; kā arī no izglītības iestādes tradīcijām, finansiālajām un profesionālajām iespējām. Ārpusstundu pasākumu saturu un plānu nosaka direktora vietniece audzināšanas jomā, sadarbojoties ar izglītības iestādes vadību, klašu audzinātājiem, skolēnu pašpārvaldi.

Pilsrundāles vidusskolas **pasākumi, svētki un tradīcijas:**

<p>Sevis izzināšana un pilnveidošana</p>	<p>Zinību diena. Skolotāju diena. Izstādes. 10.klašu skolēnu iesvētīšana. Skatuves runas konkurss. Erudīcijas spēles, konkursi. Projektu nedēļa. Lieldienas. Pēdējais skolas zvans. Izlaidumi. Pasākumi "Latvijas skolas soma" ietvaros. Konkursu un olimpiāžu laureātu apbalvošana.</p>
<p>Piederība valstij, pilsoniskā līdzdalība</p>	<p>Valsts svētku svinēšana un atceres dienu atzīmēšana. Mācību ekskursijas. Labdarības akcijas. Labo darbu nedēļa. Mātes dienai veltīts koncerts. Dalība projektos (novada, valsts, ES). Skolēnu pašpārvaldes pasākumi.</p>

	<p>Lielā talka.</p> <p>Dalība dziesmu un deju svētkos.</p> <p>Atvērto durvju diena Pilsrundāles vidusskolā.</p>
Karjeras izglītība	<p>Karjeras izglītības pasākumi.</p> <p>Izstāde “Skola-20..”.</p> <p>Mācību ekskursijas.</p> <p>Pasākumi “Latvijas skolas soma” ietvaros.</p> <p>Skolēnu un vecāku anketēšana/aptauja.</p> <p>Ēnu diena.</p> <p>Tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem.</p> <p>Tikšanās ar dažādu uzņēmumu pārstāvjiem.</p>
Veselība un vide, drošība	<p>Drošības nedēļa.</p> <p>Atkarības profilakses pasākumi.</p> <p>Vecāku sapulces.</p> <p>Drošības pasākumi (mācību evakuācija, uzvedība uz dzelzceļa, drošs internets u.tml.).</p> <p>Sporta sacensības.</p> <p>Olimpiskā diena.</p> <p>Makulatūras vākšana.</p>

Citi ārpusstundu pasākumi tiek iekļauti skolas darba plānā, vadoties no konkrētā mācību gada audzināšanas prioritātēm un uzdevumiem, kā arī no pamatotām skolēnu un pedagogu vēlmēm.

Skolēnu pašpārvalde

Lai īstenotu pilsonisko izglītību, Pilsrundāles vidusskolā ir izveidota skolēnu pašpārvalde (parlaments), kuras uzdevums ir aktivizēt skolēnus sabiedriskai līdzdalībai, iesaistīties sev un izglītības iestādei nozīmīgu problēmu risināšanā un lēmumu pieņemšanā, apgūstot demokrātijas pamatus. Skolēnu pašpārvaldes darbību koordinē direktora vietnieks audzināšanas jomā.

Pašpārvaldes darbības galvenās aktivitātes:

- piedalīties ārpusstundu darba plānošanā un organizēšanā;
- iesaistīties mācību un sadzīves apstākļu uzlabošanā skolā;
- izskatīt skolēnu priekšlikumus par mācību un audzināšanas darbu, informēt par tiem skolas vadību;

- vākt informāciju par skolas dzīvi, veikt skolas sabiedriskās domas aptaujas;
- pārstāvēt skolēnu viedokli Skolas padomē;
- saskaņot skolas Iekšējās kārtības noteikumus;
- saglabāt un vairojot skolas tradīcijas;
- piesaistīt skolēnus un gatavot tos darbam Skolēnu pašpārvaldē.

Interesešu izglītība

Būtiska audzināšanas darba sastāvdaļa ir skolēnu iesaistīšanās interešu izglītības programmās. Tādējādi skolēni papildina formālajā izglītībā iegūtās zināšanas un prasmes, izkopj radošumu un talantu, pilnveido dažādas dzīvesprasmes un profesionālās iemaņas, līdzdarbojas un pašattīstās, vingrinās uzvedības normu ievērošanā, veidojas par aktīviem un uzņēmīgiem sabiedrības locekļiem.

LR Izglītības likums nosaka:

- interešu izglītība ir personas individuālo izglītības vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības;
- interešu izglītība ir brīvprātīga, tās uzsākšanai nav nepieciešama noteiktai izglītības pakāpei atbilstoša izglītība;
- interešu izglītība skolā tiek īstenota atbilstoši pedagogu izstrādātajām interešu izglītības programmām.

Skolā tiek realizētas šādas interešu izglītības programmas:

Interesešu izglītības jomas	Skolas piedāvājums
Kultūrizglītības interešu izglītības pulciņi	<ul style="list-style-type: none"> • Tautas dejas 1.- 4kl. • Tautas dejas 5.-9.kl. • Tautas dejas 10.-12.kl. • Koris 1.kl. • Koris 2.-4.kl. • "Popgrupa" 5.-9.kl. • Pirkstiņdarbi • Kombinētie rokdarbi • Skolas muzeja pulciņš • Zīmēšana un gleznošana
Dabaszinātņu un vides interešu izglītības pulciņi	<ul style="list-style-type: none"> • Radošā darbnīca "Radi-Dari" • Interaktīvā angļu valoda • Mazais matemātiķis

Sporta un citas interesešu izglītības pulciņi	<ul style="list-style-type: none"> • Futbols • Jaunie ceļu satiksmes dalībnieki
--	---

Karjeras izglītība

Viens no Pilsrundāles vidusskolas audzināšanas darba virzieniem ir skolēnu profesionālā orientācija un **karjeras izvēle**, lai izglītības procesā mācītu un palīdzētu bērniem un jauniešiem apgūt karjeras vadības prasmes, lai viņi mērķtiecīgi veidotu savu mācību, darba un profesionālo dzīvi.

Plānota un kvalitatīva karjeras izglītība ir nepieciešama, lai palīdzētu jauniešiem un viņu vecākiem izprast izmaiņas izglītībā un nodarbinātībā darba tirgus mainīgajos apstākļos. Mērķtiecīgi veidota karjeras izglītība palielina jauniešu motivāciju mācīties, palīdz audzēkņiem pašiem pieņemt lēmumus par karjeras izvēli un veidošanu. Skolēniem ir jāpalīdz noskaidrot viņu piemērotība izvēlētajai profesijai, lai veicinātu viņu motivāciju apgūt izvēlēto profesiju un pēc izglītības iestādes pabeigšanas iekļauties darba tirgū vai turpināt savu tālākizglītību.

Atbalsts skolēniem.

Atbalsta komandas galvenais mērķis ir izveidot atbalsta sistēmu skolēniem, viņu vecākiem un skolotājiem, sekmējot skolēnu iekļaušanu izglītības procesā, kā arī informēt skolotājus un skolēnu vecākus par iekļaujošās izglītības jautājumiem.

Atbalsta komandā Pilsrundāles vidusskolā darbojas skolas psihologs, skolas speciālais pedagogs, skolas sociālais pedagogs, skolas logopēds, skolas medicīnas māsa, direktora vietnieki izglītības un audzināšanas jomā. Mācību priekšmetu skolotāji komandas darbā tiek piesaistīti pēc vajadzības.

Atbalsta personāla komandas modelis paredz koordinētu sadarbību starp komandas locekļiem. Problēmas ierosinātājs var būt jebkurš no komandas dalībniekiem. Tiekoties visai grupai kopā un uzklusot problēmu, katrs komandas loceklis atbilstoši savai kompetencei, meklē problēmas cēloņus, sniedz atbalstu izglītojamam, viņa ģimenei. Darbs komandā tiek organizēts tik ilgi, līdz izglītojamais ir spējīgs turpināt mācības bez regulāra atbalsta.

Sadarbība ar vecākiem

Organizē un pārrauga skolas administrācija:

- Nākamo pirmklasnieku vecāku tikšanās ar skolas administrāciju, skolotājām, Atvērto durvju dienu nodarbības;
- Skolas vecāku kopsapulces– 2 x gadā (pēc skolas gada plāna);
- Vecāku dienas– Atvērto durvju dienas (pēc skolas gada plāna), individuālas sarunas ar klašu audzinātājiem un mācību priekšmetu skolotājiem (protokoli);
- Izglītojošie semināri, nodarbības vecākiem – pēc nepieciešamības un iespējamā finansējuma;
- Individuālās tikšanās ar vecākiem pie administrācijas – pēc nepieciešamības (individuālās sarunas protokols);
- Atbalsts vecākiem – pēc vecāku iniciatīvas vai pēc administrācijas ierosinājuma (ieteikumi, nodarbības pie psihologa)
- Skolas pasākumi (1.septembra pasākums, Skolotāju diena, Mārtiņdienas gadatirgus, labdarības akcijas, svētku koncerti, projekti, Absolventu zvans, izlaidumi u.c.) – vecāku līdzdalība un piedalīšanās;
- Informācijas sniegšana vecākiem – skolas mājas lapā <http://vidusskola.rundale.lv/>, e-klasē, Bauskas novada domes mājas lapā <http://.lv> <https://www.bauskasnovads.lv/>

Plānojamie audzināšanas darba rezultāti:

- Skolēni ievēro iekšējās kārtības noteikumus,
- Skolēni aktīvi iesaistās pašpārvaldes darbā un līdzdarbojas skolas vides attīstīšanā, lēmumu pieņemšanā, iesaistās sabiedriskā un ārpusklases darba organizēšanā, brīvprātīgajā darbā, fizisko aktivitāšu veicināšanā un kultūras dzīvē.
- Tiek veicināta skolēnu vērtīborientācija un attieksmes veidošana pret sevi, citiem cilvēkiem, darbu, dabu, kultūras vērtībām, skolu, sabiedrību un valsti.
- Ārpusstundu aktivitātes un pasākumi ir vērsti uz skolēnu radošo un sociālo prasmju attīstību, vērtību orientāciju, karjeras izaugsmi.
- Skolēni iesaistās tautas tradīciju un kultūrvēsturiskā mantojuma izzināšanā, saglabāšanā un pilnveidē, apkārtējās vides sakopšanā.
- Padziļinājusies skolēnu izpratne un atbildība par cieņas pilnām savstarpējām attiecībām, mazinot neiecietību un vardarbību konfliktu risināšanā, kā arī par

veselīgu dzīvesveidu un personiskās drošības jautājumiem. Skolēni iesaistās labdarības pasākumos.

- Tiek atbalstīti pasākumi pedagogu labās prakses un pieredzes popularizēšanai un apgūšanai par audzināšanas darba jautājumiem. Savas zināšanas pedagoģijā un psiholoģijā skolotāji padziļinājuši, piedalotiesursos un semināros.
- Pieaugusi vecāku informētība un aktivitāte, sadarbība ar izglītības iestādi.
- Skolā tiek īstenots mērķtiecīgs un pārskatāmi koordinēts audzināšanas darbs, sadarbojoties izglītības iestādes pedagoģiskajam personālam, skolēniem, viņu ģimenēm un citām audzināšanas darbā iesaistītām institūcijām.

Klases stundu programmas paraugs

Tēma: Sevis izzināšana un pilnveidošana

Pamatojums: Skolēnu personības pilnveidošanā nepieciešams pievērst uzmanību viņu individualitātes fiziskās, psihiskās un sociālās attīstības līdzsvarotībai, atbildībai par savu rīcību, pozitīva, adekvāta paštēla un pašvērtējuma veidošanai. Šie audzināšanas aspekti veicina ikviena cilvēka iekšējo harmoniju un pozitīvu pašizjūtu, īpaši jau 21. gs. sabiedrībā, kas balstīta uz konkurenci. Ir būtiski jautājumi, uz kuriem skolēni vēlas saņemt atbildes:

„**Kas es esmu?**” Skolēns vērtē sevi un vidi, apzinās vērtības, tā veidojot individualitāti. Skolēns apzinās savu nozīmi pasaulē, uztver sevi kultūras vidē, iemācās izprast un pieņemt sabiedrībā pastāvošās vērtības un kļūst par kultūras cilvēku.

„**Kas man jādara?**” Skolēns apzinās savu rīcību un spēj par to atbildēt.

Mērķis:

Sniegt atbalstu skolēnam sevis izzināšanas un mērķtiecīgas pašattīstības virzības procesā.

Uzdevumi:

Radīt skolēnam iespēju

- ✓ izprast pašam sevi, apzināties savas attieksmes un rīcību;
- ✓ iegūt pieredzi, kā veidot pašam savu dzīvi, attiecības ar sevi un citiem;
- ✓ attīstīt savu pašapziņu;
- ✓ domāt un rīkoties patstāvīgi, uzņemoties atbildību par savu dzīvi.

1. – 3. KLASE

Tēmas	Paredzamais rezultāts
Sevis apzināšanās	<ul style="list-style-type: none"> • Atpazīst savas emocijas un pārdzīvojumus, mācās izziņāt cēloņus un nosaukt tos vārdos; saskata atšķirības starp emocijām un savu rīcību. Analizē savas spējas valdīt par sevi, savaldīties (atbilstoši sava vecuma psiholoģiskajām īpatnībām). • Vēro sevi, domā par sakarībām, kādas veidojas starp domām, jūtām, rīcību, mācās kontrolēt sevi un savu uzvedību
Mērķtiecība Zinātkāre	<ul style="list-style-type: none"> • Saprot, ka ir interesanti kaut ko jaunu uzzināt un mācīšanās sagādā prieku. Apzinās savas spējas un prasmes, kas ļauj sasniegt nodomāto.
Savstarpējās attiecības	<ul style="list-style-type: none"> • Mācās analizēt un saprast savstarpējās attiecības, uzklausi un sadarboties ar klasesbiedriem un skolotājiem. • Izprot atšķirības starp saskarsmi reālā vidē un virtuālajā vidē. • Mācās būt pieklājīgs un ievēro pozitīvas uzvedības noteikumus klasē, skolā un ārpus tās. • Prot atvainoties un mācās piedot.
Konfliktu risināšana	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās konflikta esamību, konflikta situācijas un mācās tās izprast. • Mācās uzklausi atšķirīgu viedokli konfliktā un vērtēt savu attieksmi pret to un radušās emocijas.
Ētiskās vērtības	<ul style="list-style-type: none"> • Prot novērtēt savstarpēju palīdzību un pateikties. • Mācās saskatīt un novērtēt labo ikvienā. • Mācās izprast un ikdienā ievērot taisnīgumu, godīgumu un veidot darba tikumu.

4. – 6. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMAIS REZULTĀTS
Sevis apzināšanās	<ul style="list-style-type: none"> • Mācās apzināties savu individualitāti, analizē savas rakstura īpašības, saskatot pozitīvo un negatīvo sevi. • Novērtē, kā risināt savas problēmas, un mācās ar tām tikt galā.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Analizē savas emocijas un mācās apzināties cēloņus, kas tās izraisa. ● Saskata kopsakarības starp emocijām un savu rīcību.
Mērķtiecība Zinātkāre	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās mērķtiecīgas darbības soļus un secību, lai paveiktu to, ko uzņēmies. Izprot, kur nepieciešama pieaugušo palīdzība un atbalsts. Veido pārliecību, ka uzzināt ko jaunu ir interesanti un mācīšanās var sagādāt prieku.
Savstarpējās attiecības	<ul style="list-style-type: none"> ● Veido attiecības ar citiem, pamatojoties uz cieņu, sapratni un draudzīgumu. ● Izprot pozitīvas komunikācijas nepieciešamību virtuālajā saziņas vidē. ● Apzinās savas prasmes izbeigt strīdu un panākt vienošanos, neaizskarot un neaizvainojot citus.
Konfliktu risināšana	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot konflikta cēloņus, novērtē savu lomu un rīcību konfliktā. ● Mācās mierīgi un toleranti paust savu viedokli konfliktā un meklēt kopīgu risinājumu.
Ētiskās vērtības	<ul style="list-style-type: none"> ● Mācās izvirzīt reālus un pozitīvus mērķus. ● Izprot un ikdienā ievēro taisnīgumu, godīgumu un darba tikuma nepieciešamību.

7. – 9. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Sevis apzināšanās	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās savu individualitāti, atšķirību no citiem, analizē savas īpašības. Prot saskatīt un novērtēt pozitīvo sevī. Novērtē savus panākumus un neveiksmes. ● Apzinās savas emocijas un mācās tās mērķtiecīgi vadīt.
Mērķtiecība Zinātkāre	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzināti savu darbību virza mērķu sasniegšanai.
Savstarpējās attiecības	<ul style="list-style-type: none"> ● Veido cieņpilnas savstarpējās attiecības ar līdzcilvēkiem. ● Prot analizēt un risināt savstarpējo attiecību sarežģījumus gan reālajā, gan virtuālajā saziņas vidē, apzinās atbildību un

	<p>zina likuma normas (normatīvajos dokumentos noteikto atbildību).</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Attīsta empātijas spējas.
Konfliktu risināšana	<ul style="list-style-type: none"> ● Prot analizēt konflikta situācijas un toleranti izvērtēt pretējās puses viedokli. ● Spēj piedāvāt konflikta risināšanas ceļu, saskaņojot abu konfliktējošo pušu viedokļus.
Ētiskās vērtības	<ul style="list-style-type: none"> ● Mācās izvirzīt reālus un pozitīvus mērķus, apzināti rīkojas to sasniegšanai. ● Apzinās savas vērtības vispārcilvēcisko vērtību kontekstā (LR Satversmes preambula)

10. – 12. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Sevis apzināšanās	<ul style="list-style-type: none"> ● Prot analizēt savu pašvērtējumu un apzinās tā nozīmi personības izaugsmē un attiecību veidošanā. ● Apzinās savu identitāti un personīgo potenciālu, ir pozitīva attieksme pret sevi un dzīvi. ● Apzinās sevi, savas jūtas, prot tās mērķtiecīgi vadīt.
Mērķtiecība Zinātkāre	<ul style="list-style-type: none"> ● Analizē un pieņem lēmumus, izvirza prioritātes, kas sekmē mērķu sasniegšanu. ● Apzinās savu lēmumu darbības sekas, spēj sekot saviem nodomiem un mērķiem.
Savstarpējās attiecības	<ul style="list-style-type: none"> ● Veido cieņpilnas un atbalstošas savstarpējās attiecības. ● Kritiski izvērtē savstarpējo attiecību veidošanos reālajā un virtuālajā saziņas vidē/ sociālajos tīklos, izvairoties no emocionālās un fiziskās vardarbības. ● Prot risināt konfliktus, meklējot kompromisu un pieņemot atbildīgus lēmumus.
Konfliktu risināšana	<ul style="list-style-type: none"> ● Prot izmantot dažādus saskarsmes paņēmienus konflikta situācijās, kontrolēt un vadīt savu rīcību un emocijas konfliktā, argumentēt savu viedokli.

	<ul style="list-style-type: none"> • Spēj piedāvāt konflikta risināšanas variantus un nepieciešamības gadījumā uzņemties konflikta risināšanas vadību.
Ētiskās vērtības	<ul style="list-style-type: none"> • Ievēro taisnīguma, godīguma principu un darba tikumu. • Saskaņo savas vērtības ar vispārcilvēciskajām vērtībām (LR Satversmes preambula)

Tēma: Piederība valstij

Pamatojums: Būtisku politisko, ekonomisko un sociālo pārmaiņu laikā indivīdam jāspēj tikt galā ar ikdienas dzīves izvirzītajām prasībām. Ir nepieciešamas prasmes, kuras veicina saskarsmi un sazināšanos ar citiem cilvēkiem. Arvien biežāk tiek akcentēta tādu prasmju izkopšana kā tolerance pret atšķirīgo, empātija (spēja iejusties un saprast citu cilvēku rīcību dažādās dzīves situācijās), efektīva komunikācija, darbība komandā, prasme risināt konfliktus. Prasmes ir cieši saistītas ar attieksmi, tādējādi attieksme pret citiem veido piederības izjūtu ģimenei, skolai, sabiedrībai, iejūtību pret otru cilvēku, savstarpēju cieņu, morāles normu ievērošanu, atbildību un vēlēšanos dot savu ieguldījumu klases un skolas dzīvē.

Mērķis: Akcentēt skolēnu personisko lomu un uzdevumus ģimenes attiecībās, klases un skolas dzīves pilnveidošanā.

Uzdevumi:

- ✓ veidot pozitīvas attiecības starp ģimenes locekļiem, klases un skolasbiedriem;
- ✓ attīstīt iniciatīvu, prasmi uzņemties pienākumus un būt atbildīgam par to izpildi;
- ✓ apgūt prasmes sadarboties ar vienaudžiem un dažādu paaudžu cilvēkiem;
- ✓ izprast un respektēt citu cilvēku atšķirības un vajadzības.

1. – 3. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Ģimene un dzimta	<ul style="list-style-type: none"> • Izprot radniecības pakāpes un rūpējas par ģimenes locekļiem. • Apzinās atbildību un pienākumus ģimenē.
Piederība novadam pagastam	<ul style="list-style-type: none"> • Zina sava novada/pagasta atrašanās vietu Latvijas kartē, kultūrvēsturiskajā novadā.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ir iepazinis kultūrvēsturiskos un dabas objektus novadā/pagastā . • Ir iepazinis ievērojamākos vietējās kopienas cilvēkus un tradīcijas.
Valstiskā identitātē	<ul style="list-style-type: none"> • Zina Latvijas vietu Eiropas kartē. • Zina nozīmīgākos Latvijas valsts svētkus (11. un 18.novembris, 4.maijs) un iesaistās to svinēšanā. • Prot cieņpilni izturēties pret valsts simboliem (zina himnu, pazīst karogu un ģerboni).
Nacionālā identitātē	<ul style="list-style-type: none"> • Zina savas tautas un latviešu tautas tradīcijas un saulgriežu svinamos svētkus.
Multikulturālā vide	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās, ka Latvijā dzīvo dažādas etniskās piederības cilvēki.

4. – 6. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀS REZULTĀTS
Ģimene un dzimta	<ul style="list-style-type: none"> • Veido savas dzimtas koku. • Apzinās ģimeni kā vērtību. Ir informēti par dažādiem ģimenes attiecību modeļiem. Prot pastāstīt par tradīcijām ģimenē.
Piederība novadam pagastam	<ul style="list-style-type: none"> • Zina Latvijas kultūrvēsturiskos novadus, to īpatnības, tradīcijas. • Ir interese par sava novada/pagasta vēstures un ievērojamu personību dzīves gājuma izzināšanu. • Zina savas skolas absolventus un novadniekus – zināmus cilvēkus novadā un valstī.
Valstiskā identitātē	<ul style="list-style-type: none"> • Zina un svin Latvijas valsts svētkus, zina piemiņas un atceres dienas, cieņpilni izturas pret valsts simboliem. • Zina ievērojamus Latvijas cilvēkus – sportistus, kultūras darbiniekus, politiķus utt., ar ko valsts lepojas un kuri nes Latvijas vārdu pasaulē. • Izprot Brīvības cīnītāju lomu Latvijas neatkarības radīšanā, atjaunošanā un nostiprināšanā.

Nacionālā identitāte	<ul style="list-style-type: none"> • Zina latviešu tautas kultūras mantojuma galvenās bagātības un simbolus (Dziesmu un deju svētku tradīcija, Dainu skapis, Gaismas pils u.c.). • Iesaistās kultūras vērtību apzināšanā, apgūšanā un saglabāšanā.
Multikulturālā vide	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās savu nacionālo identitāti un citu tautību cilvēku esamību Latvijā. • Izprot un respektē kopīgo un atšķirīgo dažādu tautu tradīcijās.

7. – 9. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀS REZULTĀTS
Ģimene un dzimta	<ul style="list-style-type: none"> • Izprot attiecību veidošanu ģimenē. • Apzinās ģimenes un tuvinieku atbalsta nozīmīgumu un savu lomu ģimenē.
Piederība novadam pagastam	<ul style="list-style-type: none"> • Izprot lokālpatriotisma ideju un iedzīvina to savā attieksmē pret dzimto vietu, novadu, pagastu. • Ir iepazinies ar skolas muzeja /novadpētniecības muzeja kultūrvēsturiskām bagātībām, prot tās izmantot.
Valstiskā identitātē	<ul style="list-style-type: none"> • Ir interese par Latvijas valsts svētku vēsturisko izcelsmi. • Izprot piemiņas un atceres dienu jēgu un nozīmi, prot svinēt valsts svētkus. • Zina nacionāla mēroga jaunatnes nevalstiskās organizācijas (Mazpulki, Jaunsardze, Skauti un Gaidas, u.c.) un ir iepazinies to darbību. • Apzinās Brīvības cīņu nozīmīgumu dažādos vēstures posmos, prot godināt kritušos cīnītājus un viņu piemiņu.
Nacionālā identitāte	<ul style="list-style-type: none"> • Izprot un ar cieņu izturas pret nacionālās kultūras vērtībām. Ir vēlme tās saglabāt un popularizēt.
Multikulturālā vide	<ul style="list-style-type: none"> • Ir priekšstats par cilvēkiem, kuri dzīvo Latvijā un kuriem ir atšķirīga āriene, reliģiskā un etniskā piederība. • Izprot un ievēro LR Satversmē nostiprinātās vērtības: cilvēka cieņa, brīvība, vienlīdzība, solidaritāte, taisnīgums,

	godīgums, darba tikums un ģimene (LR Satversmes preambula).
--	---

10. – 12. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Ģimene un dzimta	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās savas saknes, ieguvumus un iespējamus apdraudējumus veselībai, pašidentitātei un sociālajai identitātei. • Izprot ģimeni kā sociālo grupu. Apzinās mīlestības un laulības nozīmi ģimenes veidošanā, nākamās paaudzes radīšanā. • Apzinās tikumības, atbildības un paškontroles nozīmi ģimenes veidošanā un dzīvē. • Izprot ģimenes nozīmi personības pilnveidē.
Piederība novadam pagastam	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās savas skolas nozīmi/tēlu vietējās kopienas izglītības un kultūrvides veidošanā, izjūt piederību tai. • Interesējas par dzimtās puses/ novada/ pagasta attīstības perspektīvām. • Lepojas ar piederību savai kopienai, meklē un saskata iespējas savas dzīves veidošanai novadā/pilsētā.
Valstiskā identitātē	<ul style="list-style-type: none"> • Zina Latvijas veiksmes stāstus uzņēmējdarbībā, kultūrā, sportā u.c. jomās. • Ir lojāls Latvijas valstij, apzinās pilsoņa iespējas, pienākumus un atbildību, ir sabiedriski aktīvs un ieinteresēts valsts izaugsmē. • Ir interese par politiskajiem un sociālekonomiskajiem procesiem un notikumiem Latvijā, Eiropā, pasaulē. Izprot Latvijas vietu tajos. • Spēj izteikt konstruktīvu kritiku un priekšlikumus dažādu valstisku problēmu risināšanai.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot Latvijas valsts brīvību, patstāvību un demokrātiju kā neatņemamas valsts vērtības. ● Apzinās sevi kā valsts veidotāju.
Nacionālā identitāte	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina Latvijas Kultūras kanonā nosauktās vērtības. ● Izprot nacionālās pašapziņas būtību.
Multikulturālā vide	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās savu un respektē citu cilvēku pasaules redzējumu, novērtē starpkultūru dialoga nepieciešamību sadzīves, sociālpolitisku un sociālekonomisku problēmu risināšanā. ● Prot izvērtēt sabiedrībā valdošos stereotipus un aizspriedumus pret dažādām minoritātēm un toleranti attiecas pret citādo/ atšķirīgo.

Tēma: Pilsoniskā līdzdalība

Pamatojums: Sabiedrības ilgtspējīgās attīstības nodrošināšanā pilsoniskā līdzdalība ir tas izšķirošais priekšnosacījums, kurš ikkatram sabiedrības indivīdam palīdz kļūt līdzatbildīgam par apkārtējiem procesiem, būt proaktīvam sabiedrisko un politisko notikumu veidotājam. Ilgtspējīga attīstība nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai. Attīstības izglītība jeb globālā izglītība veicina informētību un izpratni par to, kā notikumi pasaulē ietekmē indivīdu un kopienu dzīvi un kā mēs varam ietekmēt to, kas notiek pasaulē. Pilsoniskā līdzdalība ir sabiedrības indivīda motivēta iesaistīšanās pieejamo resursu ietvaros politiskajās, sociālekonomiskajās un kultūras procesos vietējā, reģionālajā, nacionālā un starptautiskā līmenī, lai demokrātiskā veidā mērķtiecīgi risinātu kopīgus sabiedrībā pastāvošus izaicinājumus, ietekmētu sabiedrisko kārtību, uzlabotu dzīves kvalitāti, tādējādi apmierinot savas vajadzības un pašrealizējot savu pilsonisko pozīciju. Šobrīd arvien skaidrāk jāapzinās pasaules vienotība, mācoties izmantot tās sniegtās iespējas, bet nepazaudējot individualitāti un būtiskas, vēsturiski radušās tradīcijas un kultūrvērtības. Apzinoties piederību savai tautai un valstij, vienlaikus veidojama toleranta attieksme pret citādo sev līdzās, citu tautu etniskiem, reliģiskiem vai kultūras jautājumiem un priekšstatiem. Multikulturāla vide, multikulturāla sabiedrība - tie ir jēdzieni, kuri arvien vairāk ienāk mūsu ikdienā, palielinot cilvēktiesību ievērošanas aspekta nozīmi savstarpējās attiecībās, saskarsmē. Dzīve demokrātijā nozīmē aktīvu sabiedrības dzīvi, pilsoņu līdzdalību un līdzatbildību par savas dzīves laiku un telpu. Pilsonisko tikumu apgūšana sākas ģimenē un pilnveidojama skolā (īpaši skolēnu pašpārvaldē un nevalstiskās organizācijās).

Mērķis:

Veicināt skolēnu izpratni par indivīda un sabiedrības mijiedarbību, līdzatbildību par apkārtējiem procesiem un personīgās aktivitātes nozīmi sabiedrisko notikumu veidošanā un dzīves kvalitātes uzlabošanā.

Uzdevumi:

- ✓ apgūt prasmes iesaistīties daudzveidīgā sabiedriskajā darbībā;
- ✓ veidot izpratni par savām un citu tiesībām un pienākumiem identitātes aspektā;
- ✓ analizēt savu pieredzi un sabiedrībā dominējošās attieksmes, priekšstatus par sabiedriskajiem procesiem, veidot toleranci pret citādo sev līdzās.

1. – 3. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Tiesības un pienākumi	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina savas pamattiesības un pamatpienākumus ģimenē un skolā.
Pilsoniskās līdzdalības iespējas un prasmes	<ul style="list-style-type: none"> ● Ir izpalīdzīgs un draudzīgs. ● Atbilstoši savam vecumam iesaistās dažādu klases pasākumu organizēšanā, klases iekšējās kārtības noteikumu izstrādē. ● Izsaka savu viedokli, uzklausā un respektē klasesbiedru viedokli.
Ilgspējīga attīstība	<ul style="list-style-type: none"> ● Izvērtē atšķirību starp vēlmēm un vajadzībām. ● Izvērtē cilvēku rīcības ietekmi uz vidi. ● Rūpējas par vides sakopšanu tuvākajā apkārtnē. ● Izvērtē resursu patēriņu un iespējas tos taupīt (piemēram, pārtika, ūdens, elektrība).

4. – 6. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Tiesības un pienākumi	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina, kādi dokumenti nosaka cilvēka tiesības un pienākumus. ● Izprot un ievēro pienākumu un tiesību vienotību.

<p>Pilsoniskās līdzdalības iespējas un prasmes</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Sāk iepazīt veidus, kā var piedalīties skolas dzīves organizēšanā. Iepazīst skolēnu pašpārvaldes darbību un iespējas. ● Iesaistās dažādu klases pasākumu organizēšanā. Ir gatavs uzņemties iniciatīvu un sadarboties. ● Prot izteikt savu viedokli un ir saprotošs pret atšķirīgu viedokli. ● Prot rast kompromisa risinājumu. ● Ir gatavs uzņemties atbildību.
<p>Ilgtermiņa attīstība</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Prot šķirot atkritumus un ievēro to ikdienā. ● Piedalās talkās, akcijās u.c. pasākumos vides aizsargāšanā. ● Izprot atbalsta nepieciešamību mazāk aizsargātiem un grūtībās nonākušiem (gan dzīvām būtnēm, gan cilvēkiem). ● Izprot, kas ir pārtikas drošība - tās pieejamība un veselīgs uzturs. ● Pēta dažādu mājsaimniecībā izmantojamo resursu patēriņu, sagatavo priekšlikumus resursu ilgtspējīgam patēriņam.

7. – 9. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
<p>Demokrātijas un būtības nozīme</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina Latvijas valsts pārvaldes struktūru. ● Zina Latvijas Republikas Satversmes nozīmi, īpaši Satversmes Preambulā noteiktās vērtības.
<p>Tiesības un pienākumi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina, izprot un ievēro savas tiesības un pienākumus. ● Ar cieņu un izpratni izturas pret citu cilvēku tiesībām.
<p>Pilsoniskās līdzdalības iespējas un prasmes</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot pilsoniskās līdzdalības nozīmi, dažādību un iespējas. ● Zina par savām iespējām Eiropas Savienībā. ● Prot strādāt komandā, formulējot kopīgu viedokli. ● Uzņemas atbildību, līdzdarbojoties savas klases un skolas rīkotajās aktivitātēs. ● Prot argumentēti aizstāvēt savu viedokli, ar cieņu izturoties pret citu viedokļiem.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās dažādu skolēnu interešu grupu veidošanos un ietekmi uz klasesbiedru savstarpējām attiecībām un klases saliedētību.
Brīvprātīgais darbs	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina brīvprātīgā darba būtību. ● Apzinās brīvprātīgā darba nozīmi personības veidošanā, savas karjeras un sabiedrības izaugsmē.
Ilgspējīga attīstība	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot Latvijas vietu globālajā pasaulē. ● Izprot globalizācijas plusus un mīnus. ● Izprot globālās pasaules drošībasjautājumus un klimata pārmaiņu jautājumus. ● Izprot masu mediju ietekmi informācijas iegūšanā, spēj izmantot dažādus informācijas avotus. ● Zina iedzīvotāju skaitu pasaulē, izprot iedzīvotāju migrācijas veidus un sekas. ● Izprot sabiedrības daudzveidību.

10. – 12. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Demokrātijas un būtības nozīme	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot Latvijas lēmējvaras, izpildvaras un tiesu varas institūciju darbību. ● Zina nevalstisko organizāciju lomu demokrātijas principu stiprināšanā.
Tiesības un pienākumi	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot un ievēro savus pienākumus pret sabiedrību un valsti. ● Zina un izprot cilvēktiesību normas.
Pilsoniskās līdzdalības iespējas un prasmes	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina un izprot savas pilsoniskās līdzdalības iespējas skolas un pilsētas/novada dzīves organizēšanā. ● Zina un izprot savas pilsoniskās līdzdalības iespējas lēmumu pieņemšanas procesos valsts un Eiropas Savienības līmenī. ● Apzinās iespējas piedalīties dažādās jauniešu nevalstiskās organizācijās. ● Prot argumentēt un izmantot publiskās runas prasmes. ● Prot piedalīties lēmuma pieņemšanā un sadarboties. ● Ir gatavs uzņemties atbildību.

Brīvprātīgais darbs	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot brīvprātīgā darba nozīmi. ● Zina par brīvprātīgā darba iespējām savā pilsētā/ novadā, Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē. ● Ir motivēts veikt brīvprātīgo darbu.
Ilgtspējīga attīstība	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina un apzinās galvenās ar globalizāciju saistītās problēmas pasaulē (konflikti un cilvēkdrošība, nabadzība, ilgtspējīga iepirkšanās, pārtikas krīze, migrācija un emigrācija, starpkultūru attiecības u.c.). ● Apzinās izglītības piedāvājumu un pieejamību Latvijā un pasaulē. ● Izprot masu mediju ietekmi un spēj analizēt un kritiski vērtēt informāciju. ● Izprot katra cilvēka atbildību un iespējas uzlabot dzīves kvalitāti mijiedarbīgā pasaulē.

Tēma: Karjeras izvēle

Pamatojums: Karjeras izvēles jautājumi ir būtiski gan bērniem un jauniešiem, gan arī viņu ģimenēm. Izglītības procesā karjeras izvēlē sniegtajiem pakalpojumiem ir jābūt tādiem, lai palīdzētu skolēniem saprast savas intereses un spējas, saprast darba tirgu, apgūt un attīstīt savas karjeras vadīšanas prasmes. Šim darbam jābūt mērķtiecīgi organizētam visus skolas gadus. Svarīgi, lai skolēni pēc iespējas agrāk saņemtu informāciju un padomus, kas dotu viņiem iespēju pamatoti izvēlēties pašu vēlmēm un spējām noderīgu turpmākās izglītības un darba dzīves virzienu.

Skolotāja uzdevums ir ne tikai palīdzēt skolēniem attīstīt savu personību, t.i., veidot pašapziņu, iemācīties izprast pašam sevi, novērtēt savu pieredzi, sasniegumus, personiskās īpašības, stiprās un vājās puses, bet arī lai izpētītu dažādas karjeras veidošanas iespējas, rosinot skolēnus pieņemt svarīgus lēmumus savai dzīvei. Prasme motivēt audzēkņus mūžizglītībai un apzinātai karjeras izvēlei ir atbildīgs skolas uzdevums. Laba izglītība palīdzēs skolēniem apzināties karjeras veidošanas iespējas. Vēlēšanās realizēt svarīgus nākotnes plānus veicinās skolēnu motivāciju mācīties.

Mērķis:

Izprast izglītības lomu cilvēka dzīvē un veicināt mērķtiecīgu karjeras izvēli.

Uzdevumi:

- ✓ apzināties mācību, darba un saturīga brīvā laika pavadīšanas nozīmi karjeras izvēles procesā;

- ✓ veidot prasmi salīdzināt un samērot personiskos sasniegumus un īpašības ar tiem nosacījumiem, kas nepieciešami tālākai izglītības turpināšanai un savas karjeras veidošanai;
- ✓ attīstīt prasmes, kas nepieciešamas savas karjeras attīstības plānošanā, lai sekmīgi konkurētu darba tirgū.

1. – 3. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Profesiju daudzveidība	<ul style="list-style-type: none"> • Zina, kur un par ko strādā vecāki un citi ģimenes locekļi. • Zina nosaukt profesijas, kurās strādā cilvēki skolēna dzīvesvietā, un izprot viņu nozīmību vietējās sabiedrības dzīvē.
Pienākumi ģimenē, vaļasprieki	<ul style="list-style-type: none"> • Gūst priekšstatu par ikdienas darbu un interešu, vaļasprieku saistību ar profesijām, gūst izpratni par to dažādību.
Dienas režīms	<ul style="list-style-type: none"> • Prot izplānot savu dienas režīmu un tam sekot, paredzot laiku mācībām, pienākumiem mājās, vaļaspriekiem un atpūtai.
Mācības – skolēna darbs	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās savu galveno pienākumu mācīties, spēj mācīties patstāvīgi un koncentrējas mācību uzdevumu apguvei un izprot savu atbildību sekmīgā mācību procesā. • Prot izmantot stundās apgūto ikdienā.
Karjeras vīzija	<ul style="list-style-type: none"> • Mācās domāt par savu nākotni, iepazīstot dažādas profesijas, apgūst darba prasmes.

4. – 6. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Es un mani dotumi	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās savas stiprās un vājās puses, kā arī savas intereses, spējas.
Mani darba ieradumi	<ul style="list-style-type: none"> • Prot plānot savu dienas režīmu, ievērojot savas un citu intereses un iespējas. • Prot sadarboties ar dažāda vecuma cilvēkiem
Brīvais laiks un tā izmantošana	<ul style="list-style-type: none"> • Izzina un izmanto daudzpusīgas lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas, atrodot savām spējām un vēlmēm atbilstošāko.

Mācīšanās prasmes un sasniegumi	<ul style="list-style-type: none"> • Mācās dokumentēt savus sasniegumus. • Apzinās zināšanu nozīmi nākotnē, spēj sevi motivēt mācību darbam un cenšas sasniegt savām spējām atbilstošus rezultātus.
Profesiju daudzveidība	<ul style="list-style-type: none"> • Izprot profesiju veidus un tajās veicamo darba specifiku: fizisks – garīgs darbs, darbs telpās – darbs ārā u.tml. • Izprot dažādo profesiju lomu sabiedrības dzīvē un veido priekšstatus par savu iespējamo nākotnes profesiju. • Pētot profesiju daudzveidību, domā par savām nākotnes iecerēm, par savām iespējām pilsētā/novadā/valstī.
Lietišķā valoda	<ul style="list-style-type: none"> • Izkopj savu valodas kultūru. • Izprot publiskas uzstāšanās būtību un ir apguvis prasmes tajā piedalīties, prezentējot dažādus darbus un uzstājoties.

7. – 9.KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Vajadzības, velmes un spējas	<ul style="list-style-type: none"> • Ir objektīvi izvērtējis, pārzina savus dotumus, spējas un intereses, samēro savas intereses un spējas, personīgās īpašības un vērtības. • Novērtē sava gribasspēka, neatlaidības un personīgā ieguldījuma nozīmīgumu dzīves mērķu sasniegšanā. • Novērtē savu sasniegumu rezultātus.
Savu interešu, spēju attīstīšana	<ul style="list-style-type: none"> • Saprot, kā skolā, ārpuskolas aktivitātēs un ikdienā var attīstīt savas intereses, spējas un dotības. • Apzinās interešu izglītības un brīvprātīgo darba nozīmi savas pašattīstības veicināšanā
Izglītības vērtība	<ul style="list-style-type: none"> • Izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību. • Apzinās izglītību kā vērtību, ir motivēts turpināt izglītību. • Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas. • Zina dažādus avotus, kur meklēt informāciju par izglītības iespējām.

Profesiju daudzveidīgā pasaule	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās karjeras nozīmi cilvēka dzīvē un saprot karjeras plānošanas pamatnosacījumus. ● Prot savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju par profesijām, izzina savas turpmākās izglītības iespējas. ● Ir apzinājis sev saistošās profesijas. Iesaistās darba izmēģinājumos. ● Ir iegūtas zināšanas par vietējo darba tirgu.
Individuālā karjeras plāna izveide	<ul style="list-style-type: none"> ● Ir apgūtas plānošanas prasmes un veicināta spēja uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu. ● Prot pieņemt ar karjeras izvēli saistītus lēmumus. ● Ir izveidota un regulāri tiek papildināta savu sasniegumu mape (portfolio).

10. – 12.KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
Izglītības iespējas Latvijā un ārzemēs	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas. ● Izprot būtiskākos nosacījumus studijām ārzemēs. ● Zina, kur meklēt informāciju par iespējām turpināt izglītību un ar to saistītajiem studiju fondiem, stipendijām, kredītiem u.c. gan Latvijā, gan ārvalstīs.
Mūžizglītība	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot nepārtraukta izglītošanās procesa un darba lomu un nozīmi savā dzīvē. ● Apzinās izglītību kā vērtību. ● Apzinās formālās un neformālās izglītības sniegtās iespējas
Informācija par darba tirgu	<ul style="list-style-type: none"> ● Ir apzināta informācija par darba tirgus perspektīvām, kas ļauj izšķirties par attiecīga lēmuma pieņemšanu karjeras izvēlē. ● Izprot nodarbinātības tendences mūsu valstī un pasaulē. ● Ir gatavs pieņemt alternatīvus lēmumus karjeras izvēlē.
Zinātnes un tehnoloģiju attīstība, darba devēja prasības	<ul style="list-style-type: none"> ● Ir iepazinis dažādas darbavietas, darba devēju prasības, darba pienākumus. ● Pārzina darba meklēšanas procesu.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās profesiju mainību saistībā ar zinātnes un tehnoloģiju attīstības tendencēm pasaulē. ● Izprot profesionālās ētikas pamatprincipus un prasības.
Darbs ārzemēs	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina par iespējam strādāt ārpus Latvijas un kur griezties pēc palīdzības, ja tas ir nepieciešams. ● Ir informēts, kur meklēt ziņas par attiecīgās valsts darba likumdošanu.
Karjeras izvēles plānošana	<ul style="list-style-type: none"> ● Ir izvērtēta piemērotība izvēlētajai profesijai. ● Ir apkopota informācija atbilstoši izvēlētajai profesijai. ● Ir pilnveidotas plānošanas prasmes un veicināta spēja uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu. ● Izzinātas izglītības vai darba iespējas pēc skolas beigšanas, iegūstot informāciju par interesējošo profesiju/nodarbošanās veidu un izvēloties sev vēlamu.

Tēma: Veselība un vide

Pamatojums: Skola līdztekus ģimenei un sabiedrībai ir atbildīga par jaunās paaudzes veselību. Tādējādi skolai ir jāiesaistās primārās profilakses darbā. Primārās profilakses mērķis ir cilvēka rakstura, gribas, attieksmes un dzīves prasmju veidošana, lai kritiskā dzīves situācijā viņš spētu izdarīt izvēli par labu veselībai, būtu gatavs risināt problēmas un pieņemt atbildīgus lēmumus. Nozīmīgi ir preventīvie pasākumi dažādu atkarību (smēķēšana, alkohola un narkotiku lietošana, datoratkarība u.c.) profilaksei.

Bērnam un jauniešiem ir nepieciešams izprast pārmaiņas, kas notiek ar viņu, mainoties vecumam, un ievērot nosacījumus, kas ir veselīga dzīvesveida pamatā (uzturs, kustības, pozitīvas emocijas un attieksmes u.c.). Būtiska ir sevis kā vides sastāvdaļas apzināšanās, kad indivīds uzņemas pienākumus un rūpes par vides sakārtošanu, saglabāšanu, veidošanu.

Mērķis:

Ievērot veselīgu dzīvesveidu un izprast apkārtējo vidi kā nosacījumu dzīves kvalitātes nodrošināšanai.

Uzdevumi:

- ✓ iegūt augstu pašapziņu un pozitīvu pašnovērtējumu (justies labi “savā ādā”, prast rūpēties par sevi un savu ķermeni);
- ✓ apgūt iemaņas un prasmes, kas palīdzētu pieņemt atbildīgus lēmumus savai fiziskai, psihiskai un sociālai attīstībai;

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

- ✓ atbilstoši rīkoties ar atkarības vielu (nikotīns, alkohols, narkotikas u.c.) lietošanu saistītās situācijās vai nonākot saskarē ar citām atkarībām (azartspēles, jaunās tehnoloģijas u.c.);
- ✓ veidot pozitīvu attieksmi pret apkārtējo vidi.

1. – 3. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMAIS REZULTĀTS
Uztura ietekme uz skolēna darbaspējām un sekmēm mācībās	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās un spēj novērtēt uztura nozīmi sava organisma attīstībā un augšanā. Ir prasme ievērot un pielietot gūtās atziņas ikdienā.
Sakarība starp uzturu un veselību	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina, kādas slimības var izraisīt nepiemērots uzturs un kāds uzturs jālieto slimību profilaksē. ● Ir prasme analizēt un novērtēt savu ikdienas uzturu mājās un skolā un veikt atbilstošu izvēli. Zina, kādu galveno informāciju atspoguļo uz pārtikas produktu iesaiņojumiem. Ir prasmes izdarīt nepieciešamās izmaiņas uztura izvēlē atbilstoši dažādiem apstākļiem un savai individualitātei.
Veselīgu ēšanas paradumu veidošana	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot veselīgu ēšanas paradumu būtību, nozīmi un nepieciešamību. Spēj novērtēt savus ēšanas ieradumus. ● Apzinās, ka ēšanas ieradumi ir izvēles rezultāts, kas atkarīgs no katra paša lēmuma. Ir prasmes atbilstoši savam vecumam pieņemt saprātīgus lēmumus savas veselības nostiprināšanā.
Fiziskās aktivitātes, kā veselības pamats	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā. ● Veidojas motivēta nepieciešamība piedalīties dažādās fiziskajās nodarbībās skolā un ārpus skolas.
Veselīga vide	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās vides faktoru ietekmi uz cilvēka veselību. ● Ir iemaņas izvairīties no ilgstošas uzturēšanās veselībai nevēlamā vidē (piesmēķētas telpas, automašīnu tuvumā u.c.). ● Veidojas pozitīva attieksme pret apkārtējo vidi. ● Apzinās, ka ikviens var būt līdzdalīgs veselīgas vides veidošanā skolā, mājās, pilsētā, ciemā utt.

Datoratkarība	<ul style="list-style-type: none"> • Ir priekšstats par datoratkarību, citiem atkarību izraisošiem procesiem un bīstamību, ko tie nodara. • Atbilstoši savam vecumam izprot un apzinās pamatnoteikumu nozīmīgumu, strādājot ar datoru, citām jaunajām tehnoloģijām.
---------------	---

4.- 6. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMAIS REZULTĀTS
Personīgā higiēna	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās personīgās higiēnas nozīmi gan savas veselības uzturēšanā, gan savstarpējā saskarsmē, izprot tās ievērošanas nepieciešamību. • Izprot jēdzienu „personīgā higiēna”, zina, kādas darbības tās ietvaros nepieciešams veikt. • Prot izvēlēties piemērotus apavus, apģērbu un kosmētikas līdzekļus. • Veido paradumu rūpēties par savu ārējo izskatu.
Apkārtējā vide	<ul style="list-style-type: none"> • Saprot veselīgas, drošas un sakoptas dzīves un darba vides nozīmīgumu, nosacījumus un pasākumus, kurus veicot var samazināt vai izvairīties no veselības apdraudējumiem. • Veido motivētu nepieciešamību, paradumu uzturēt ap sevi sakoptu vidi un rūpēties par tās sakārtošanu.
Ārējās vides ietekme uz veselību	<ul style="list-style-type: none"> • Var nosaukt un atpazīt ārējos faktorus, kuri var ietekmēt cilvēka veselību (troksnis, putekļi, sadzīves ķīmija, grauzēji, insekti u.c.). • Apzinās rīcību, kāda nepieciešama ārējo faktoru mazināšanai vai novēršanai.
Dienas režīms	<ul style="list-style-type: none"> • Prot atpazīt, nosaukt un raksturot ikdienas situācijas, kas ietekmē cilvēka veselību (ilgstoša atrašanās pie datora, nepietiekams laiks miegam, ēšanas režīms u.c.). • Prot atpazīt neveselīgu uzvedību un rīcību. • Ievēro un apzinās neveselīgu vidi sev apkārt. • Spēj saprātīgi un lietderīgi plānot laiku dienas darbiem un atpūtai.

7.- 9. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMAIS REZULTĀTS
Pusaudžu un jauniešu dzimuma nobriešana	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot fiziskās (primāro un sekundāro dzimuma pazīmju veidošanās), psihiskās, emocionālās izmaiņas savā organismā un ir gatavs tās pieņemt. ● Veidojas nepieciešamība un ir prasmes ievērot higiēnas normas. ● Apzinās raksturīgās pusaudžu īpašības pubertātes vecumā un spēj adekvāti rīkoties. ● Spēj izprast emociju izpausmes savos vienaudzos. Spēj sevi novērtēt un pozitīvi ietekmēt savu veselību.
Savstarpējās attiecības	<ul style="list-style-type: none"> ● Ir pozitīva attieksme un cieņa pret savu dzimumu un pretējo dzimumu. ● Apzinās savu dzimumu un ar to saistītās rakstura un uzvedības iezīmes un prot respektēt pretējā dzimuma atšķirības. Veidojas pozitīva attieksme pret jēdzieniem sievišķība un vīrišķība. ● Spēj atbilstoši izvērtēt sava rakstura iezīmes dzimuma piederības kontekstā. ● Apzinās savu seksualitāti kā neatņemamu personības attīstības sastāvdaļu, izprot jēdzienu par atbildību savstarpējās attiecībās un dzimumattiecībās. ● Ir informēts par jauniešiem piemērotām un pieejamām kontracepcijas metodēm.
Dazadu	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās, ka jūtas un emocijas ir katra cilvēka dabiskas izpausmes, kam ir svarīga nozīme attiecību veidošanā. ● Ir izpratne par dažādām jūtu paušanas iespējām. ● Spēj savaldīt savas jūtas, prot tās paust, neaizvainojot citus. Izprot, spēj pieņemt un cienīt citu paustās jūtas.
Atkarību ietekme uz veselību	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās atkarību izraisošo vielu lietošanas cēloņus, motīvus un sekas, kā arī ir prasmes uzlabot savu emocionālo stāvokli, neizmantojot sev un citiem kaitīgus paņēmienus. ● Ir izpratne par medikamentu lietošanas noteikumiem.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ir izpratne par jauno psihoaktīvo vielu (zāļu maisījumi, vīraki u.c.) lietošanas negatīvo ietekmi uz veselību. • Ir prasme izvērtēt dažādas situācijas un pieņemt veselībai pozitīvus lēmumus. • Spēj pretoties negatīvam psiholoģiskam spiedienam. Spēj izvēlēties piemērotas nodarbošanās savā brīvajā laikā. • Izprot alkohola un tabakas reklāmas būtību. • Zina institūcijas un organizācijas, kur vērsties pēc palīdzības. • Zina savus pienākumus un tiesības attiecībā uz atkarību izraisošo vielu lietošanu (pasīvē smēķēšana u.c.) • Izprot šo atkarību negatīvo ietekmi uz cilvēka psihisko un fizisko veselību. Ir prasme atteikties no nevēlama piedāvājuma. • Spēj izvēlēties piemērotas nodarbošanās savā brīvajā laikā. • Zina institūcijas un organizācijas, kur vērsties pēc palīdzības.
Veselīga vide	<ul style="list-style-type: none"> • Zina vides faktoru ietekmi uz cilvēka veselību. Izvēlas sev labvēlīgu un veselībai nekaitīgu vidi. • Saprot, ka ikviens var būt līdzdalīgs veselīgas vides veidošanā skolā, mājās, pilsētā, ciemā utt.

10. – 12. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMAIS REZULTĀTS
Mikrovides veidošana ģimenē	<ul style="list-style-type: none"> • Izprot indivīda lomu ģimenē – jebkurš ģimenes loceklis ir ģimenes daļa un ir atbildīgs cits par citu. Izprot atbildības nozīmi kopā sadzīvošanā. • Zina un izprot potenciālo vecāku atbildību par pēcnācēju veselību un atbildību par bērnu prenatalajā posmā. • Izprot ģimenes plānošanas nozīmi. • Apzinās pienākumus ģimenē. Apzinās, kā vecāku savstarpējās attiecības ietekmē bērna pašsajūtu ģimenē. • Izprot un spēj novērtēt ģimenes tradīciju lomu personības attīstībā un ģimenes stiprināšanā.

<p>Personīga atbildība par veselību</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās veselības un dzīvības kā vērtības nozīmi. ● Ir prasme novērtēt savu veselību un dzīvesveidu, sekot savam veselības stāvoklim. ● Ir prasme palīdzēt otram dažādās dzīves situācijās. Ir atbildīgs par savu un citu cilvēku veselību un dzīvību, tostarp saistībā ar atkarību izraisošo vielu lietošanu. ● Zina savus pienākumus un tiesības attiecībā uz atkarību izraisošo vielu lietošanu.
<p>Risks un tā iespējamās sekas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Spēj novērtēt riska pakāpi. Ir prasme analizēt, izprast sakarību starp nevajadzīgu riskēšanu un nelaimes gadījumu, tostarp attiecībā uz alkohola, narkotisko, psihotropo, kā arī jauno psihoaktīvo vielu un tabakas izstrādājumu lietošanu. Spēj novērtēt risku savā rīcībā un uzvedībā. ● Ir atbildīgs par savu un sev līdzās esošo cilvēku drošību. Prot novērtēt situāciju un atbilstoši rīkoties. ● Izprot saules un mākslīgā starojuma (solārija) negatīvo ietekmi uz ādu, zina kā pasargāt ādu no saules negatīvās ietekmes.
<p>Darba drošība</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina darba drošības pamatelementus. Prot sniegt pirmo medicīnisko palīdzību.
<p>Veselīgs uzturs</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot veselīga uztura nozīmi cilvēka dzīvē. ● Prot plānot savu ikdienas ēdienkarti, pilnvērtīgi un sabalansēti izvēloties pārtikas produktus. Apzinās sekas, kas saistītas ar nepareiza uztura izraisītām saslimšanām.

Tēma: DROŠĪBA

Pamatojums: Drošības jautājumu apguves uzdevumi ir palīdzēt bērniem un jauniešiem izprast to nozīmi savas un citu veselības un dzīvības saglabāšanā. Šo tēmu apguvē būtiskākais ir neaprobežoties tikai ar noteikumu zināšanu, bet gan veicināt noteikumu ievērošanu, to izpratni un attieksmes maiņu pret iegūto zināšanu pielietošanu praksē. Tēma „Drošība” ietver drošības jautājumus dažādās sadzīves un ekstremālās situācijās - drošību ikdienā, satiksmes drošību, elektrodrošību, ugunsdrošību, gāzes drošību, drošību uz ūdens, rīcību dabas stihijās un citās ekstremālās situācijās, personīgo drošību un aizsardzību pret vardarbību.

Mērķis:

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Veidot izpratni par drošības jautājumu apguves nepieciešamību un ievērošanu ikdienā savas un citu drošības un veselības saglabāšanā.

Uzdevumi:

- ✓ rosināt izpratni par drošības veidiem;
- ✓ attīstīt prasmes novērtēt drošību un rīkoties dažādās situācijās;
- ✓ sekmēt skolēnu atbildību lēmumu pieņemšanā savas un citu drošības nodrošināšanā.

1.- 3.KLASE

TĒMAS	PAREDZAMAIS REZULTĀTS
SATIKSMEŠ DROŠĪBA	
Ceļš uz skolu	<ul style="list-style-type: none"> ● Prot izvēlēties drošāko maršrutu no mājām līdz skolai un atpakaļ. ● Prot pareizi pārvietoties pa izvēlēto ceļu un šķērsot ielu savas mājas, skolas tuvumā. ● Spēj novērtēt bīstamas situācijas un prot atbilstoši rīkoties tajās, prot lietot gaismas atstarotājus.
Sabiedriskais transports	<ul style="list-style-type: none"> ● Pārzina transporta līdzekļu veidus. ● Prot ievērot atbilstošos uzvedības noteikumus sabiedriskajos un personiskajos transporta līdzekļos. ● Prot pareizi iekāpt transporta līdzeklī un izkāpt no tā. ● Izprot vadītāju un brīdinājuma signālu nozīmi gājējiem.
Satiksmes regulēšana	<ul style="list-style-type: none"> ● Prot šķērsot ielu regulējamā vai neregulējamā krustojumā, ceļu un dzelzceļu. ● Pazīst nozīmīgākās ceļa zīmes un apzīmējumus. ● Orientējas transportlīdzekļu braukšanas virzienos pa ielām un ceļiem, to paredzamajos manevros.
Velosipēds	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina un ievēro nosacījumus braukšanai ar velosipēdu, prot izvēlēties un izmanto drošāko atļauto ceļu.
DROŠĪBA EKSTREMĀLĀS SITUĀCIJĀS	
Dabas katastrofas	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina, kā pareizi uzvesties negaisa, vētras un plūdu u.c. negadījumos. ● Apzinās radīto postījumu sekas. Prot izsaukt palīdzību un neapjukt, lai palīdzētu sev un citiem.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Spēj novērtēt bīstamas situācijas un prot atbilstoši rīkoties tajās, prot lietot gaismas atstarotājus.
Ūdens	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās un ievēro drošības noteikumus ūdenī, uz ledus un ūdenskrātuvju tuvumā.
Elektroierīces	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot dažādu elektroierīču funkcijas. Lietojot elektroierīces, prot ievērot drošības noteikumus un lietošanas instrukcijas. ● Apzinās elektrodrošības noteikumu neievērošanas sekas.
Pirotehnika	<ul style="list-style-type: none"> ● Izprot pirotehnikas bīstamību un zina, ka to bērni nedrīkst lietot.
Uguns	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās, kādu postu var radīt neuzmanīga rīcība ar uguni. ● Zina, kur uguni izmanto sadzīvē un ievēro ugunsdrošības zīmes. ● Prot novērtēt uguns bīstamību un atbilstoši rīkoties. ● Nededzina kūlu un sadzīves atkritumus.
Rīcība nelaimes gadījuma	<ul style="list-style-type: none"> ● Apzinās, kādu palīdzību var sniegt dažādi drošības dienesti. ● Prot izsaukt drošības dienestus un raksturot notikušo. ● Zina, kādos gadījumos nepieciešama evakuācija un kā rīkoties.
Skolas evakuācijas plāns	<ul style="list-style-type: none"> ● Zina, kur skolā atrodas evakuācijas plāns un kā rīkoties trausmes gadījumā.

4. - 6. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMAIS REZULTĀTS
SATIKSMEŠ DROŠĪBA	
Satiksmes noteikumi	<ul style="list-style-type: none"> ● Prot ievērot pasažieru drošības noteikumus un pienākumus dažādos sabiedriskajos transportlīdzekļos. ● Prot ievērot pareizas uzvedības noteikumus stacijā un autoostā, sabiedrisko transportlīdzekļu pieturās.
Transporta līdzekļi	<ul style="list-style-type: none"> ● Prot raksturot transportlīdzekļus. Izprot transportlīdzekļa jaudu, kustības mobilitāti, bremzēšanas attālumu. ● Nepakļauj sevi un citus briesmām, bojājot transporta līdzekļus un apdraudot to kustību.

Velosipēdista satiksmes noteikumi	<ul style="list-style-type: none"> • Zina, izprot un ievēro praksē velosipēda vadītāja noteikumus, droši iesaistoties satiksmē ar velosipēdu. • Prot noteikt velosipēda tehniskās daļas un raksturot to nozīmi. • Nodrošina savu un velosipēda pamanāmību uz ielas vai ceļa.
Rīcība satiksmes negadījumā	<ul style="list-style-type: none"> • Prot pareizi rīkoties un meklēt palīdzību nelaimes gadījumos.
DROŠĪBA EKSTREMĀLĀS SITUĀCIJĀS	
Drošība ekstremālās situācijās	<ul style="list-style-type: none"> • Prot adekvāti rīkoties un rast nepieciešamo palīdzību dabas katastrofu gadījumos, izsaucot atbildīgo institūciju pārstāvjus. • Prot pareizi rīkoties trauksmes laikā. Rīkojas saskaņā ar evakuācijas plānu.
Ūdens	<ul style="list-style-type: none"> • Prot izvērtēt un nepieļaut riska situācijas ūdenī, uz ledus un ūdenskrātuvju tuvumā.
Pirotehnika	<ul style="list-style-type: none"> • Prot novērtēt pirotehnikas bīstamību un apzinās nepareizas rīcības sekas.
Bīstamie atradumi	<ul style="list-style-type: none"> • Prot rīkoties, konstatējot bīstamos atradumus, un apzinās nepareizas rīcības sekas.

7. - 9. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
SATIKSMES DROŠĪBA	
Satiksmes dalībnieka atbildība	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās savu lomu un atbildību satiksmes kustībā.
Transportlīdzekļi	<ul style="list-style-type: none"> • Zina, kurus transportlīdzekļus un ar kādiem nosacījumiem var vadīt pusaudžu vecumā. • Iesaistoties ceļu satiksmē, ievēro satiksmes noteikumus.
DROŠĪBA EKSTREMĀLĀS SITUĀCIJĀS	
Ugunsdrošība	<ul style="list-style-type: none"> • Ievēro ugunsdrošības noteikumus un spēj ietekmēt citus saprātīgai rīcībai saskarē ar uguni.
Evakuācija	<ul style="list-style-type: none"> • Prot pareizi rīkoties evakuāciju (skolā un citās sabiedriskās vietās) gadījumos.

	<ul style="list-style-type: none"> • Nerada situācijas, kurās nepieciešama evakuācija (viltus trauksmes, zvani utt.), un apzinās atbildību.
Drošība masu pasākumos	<ul style="list-style-type: none"> • Prot novērtēt situāciju masu pasākumos un sabiedriskās vietās un atbilstoši tai rīkoties.
Pašaizsardzība	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās paš aizsardzības būtību un prot to pielietot. Prot sargāt savu personisko mantu. • Prot pareizi rīkoties, ja konstatēta personisko mantu zādzība.
Pirotehnika	<ul style="list-style-type: none"> • Lieto sertificētu pirotehniku atbilstoši instrukcijai, nepakļaujot sevi un citus briesmām.
Pirmā palīdzība	<ul style="list-style-type: none"> • Prot pareizi rīkoties dažādos nelaiemes gadījumos, pasargājot sevi un citus no tiem. • Nelaiemes gadījumā prot izsaukt atbildīgos dienestus.

10. - 12. KLASE

TĒMAS	PAREDZAMĀIS REZULTĀTS
SATIKSĒMES DROŠĪBA	
Satiksmes drošība	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās savu lomu un atbildību satiksmes kustībā kā jebkura veida satiksmes dalībnieks (gājējs, pasažieris, transporta līdzekļa vadītājs).
DROŠĪBA EKSTREMĀLĀS SITUĀCIJĀS	
Rīcība ekstremālās situācijās	<ul style="list-style-type: none"> • Prot rīkoties sadzīves un ekstremālās situācijās. Apzinās savu atbildību un līdzatbildību ārkārtas situācijās. Zina un ievēro tiesību aktus, kuri nosaka drošības noteikumus.
Cilvēktirdzniecība	<ul style="list-style-type: none"> • Zina par cilvēktirdzniecības draudu iespējām. Prot atrast nepieciešamo informāciju un palīdzību, lai izvairītos no riska situācijām.

Klases pārrunas	<p>Pārrunās skolēni tiek iesaistīti kā sociāli vienlīdzīgi, atbildīgi klases dalībnieki. Skolotājs ir grupas vadītājs. Grupas pārrunas palīdz skolēniem saprast sevi un citam citu, kā</p>	<p>Ievada saruna. Rosina skolēnu interesi par tematu un sagatavo viņus pārrunām. Tas parāda skolēnu vispārējo attieksmi pret šo tēmu.</p>
------------------------	--	--

	<p>arī vērtēt savu motivāciju un uzskatus, palīdz izpētīt un saprast problēmas, kā tās risināt savā klasē un skolā. Klases pārrunas stimulē bērnus klausīties citos, palīdzēt citiem. (Dalīta atbildība.) Pārrunās tiek noteikti grupas likumi un sekas.</p>	<p>Izzināšana. Skolēns izsaka savas domas un izjūtas par tēmu, atbildot uz jautājumiem (sākumā tie ir vispārīgāki, pēc tam kļūst arvien konkrētāki). Tā ir iespēja bērniem izpaust savas problēmas, apzināties tās un salīdzināt savu pieredzi ar citiem. Tiek veicināta jauna izzinoša un emocionāla mācīšanās. Tiek saredzēti citu uzskati un domas, tiek domāts par citiem, nevis par sevi. Skolotājs palīdz bērniem iegūt izpratni par doto tēmu.</p> <p>Darbība. Konkrētu ideju meklēšana, kā risināt jautājumus, kas sagādā skolēniem problēmas. Tiek uzsvērtas specifiskas uzvedības pārmaiņas. Skolēni piedāvā veidus, kā tikt galā ar noteiktu problēmu (bērni vairāk ieklausās savu vienaudžu padomos!).</p> <p>Nobeigums. Kopsavilkums un iespēja skolēniem pateikt, ko viņi ir apzinājušies.</p>
<p>Klases sanāksmes</p>	<p>Klases ikdienas notikumi prasa to kopīgu apspriešanu. Tas ir laiks/iespēja, kad spriest par attiecībām, vienādajām tiesībām, draudzību, taisnīgumu u.c. Šajā laikā skolēni var arī izzināt savu pieredzi un</p>	<p>Sanāksmes sākums – iesildīšanās spēles, vingrinājumi. Skolēni sēž aplī (tiek nodrošināts savstarpējs redzes kontakts). Sākumā nepieciešams atgādināt par pamatlikumiem: nevienam nav tiesību otru pazemot; neviens nedrīkst cita vārdu lietot negatīvā</p>

	<p>apzināties savu individualitāti. Tā ir arī iespēja mācīties sadarbību un pieprasa Attīsta spēju spriest, respektējot morāles normas un gatavību izturēties un rīkoties atbildīgi. Sekmē sociāli pieņemamu uzvedību, kas balstās uz izpratni, kāpēc šāda uzvedība ir vēlama, pareiza un nepieciešama. Tā ir iespēja regulāri nodrošināt iespēju apspriest to, kas skolēnus satrauc, apsvērt un pārrunāt problēmas, izstrādāt risinājumus, darbības plānus. (Sanāksmes norise ir tikpat svarīga kā saturs!)</p>	<p>nozīmē; visiem ir jāklausa ikviens runātājs; ikvienam tiek dota iespēja runāt. Spēles sanāksmes sākumā domātas, lai mazinātu spriedzi vai arī lai palīdzētu koncentrēties, nomierināties un darboties mērķtiecīgi.</p> <p>Atklāta saruna. Sanāksmes struktūra vienmēr ir līdzīga, mainās tikai tās saturs.</p> <p>Sarunas laikā var dot kādu priekšmetu skolēniem, kas nosaka, kam un kad ir tiesības runāt. Skolotājs var ierosināt par kādu noteiktu tematu vienu teikumu, kuru visi turpina, piemēram, “Man vajadzīga palīdzība, jo es...”</p>
<p>Mape</p>	<p>Mapē tiek iekļauta skolēna izveidota pašaudzināšanas programma kādam noteiktam laika posmam un piezīmes, kritisks pašnovērtējums par programmā izvirzītajiem sasniegtajiem / nenasniegtajiem kritērijiem.</p> <p>Skolēns pats veido šo mapi, izvēloties, kādu informāciju vēlas tajā iekļaut.</p> <p>Skolotājs plāno individuālas sarunas ar skolēnu, lai pēc noteikta perioda varētu kopīgi izvērtēt gan sasniegtos</p>	<p>Sagatavošanās. Tiek pārrunāts par skolēnu vajadzībām sevi izzināt un izvēlēties mērķus sevis pilnveidošanai. Tiek izstrādāta programma, kā var īstenot savus nodomus.</p> <p>Mapes veidošana. Tiek precizēts, kādu informāciju par skolēnu ietvers mapē, kā analizēs sevi un savus sasniegumus. Šajā posmā skolotājam nepieciešams īpaši atbalstīt katru skolēnu, lai attīstītu skolēnu pašanalīzes un pašnovērtēšanas prasmes.</p> <p>Analīze un novērtēšana.</p>

	<p>rezultātus, gan problēmas, kas radušās. Tas veicina pašizpēti, pašanalīzi, pašregulāciju.</p>	<p>Individuālajās sarunās ar skolēniem sekmē viņu izpratni: kā, kad, kur, kāpēc es tā domāju un rīkojos. Rezultātā top atkal jauna programma</p> <p>vai papildinājumi iepriekš veidotajai programmai.</p>
<p>Projektu metode</p>	<p>Skolēni tiek iesaistīti:</p> <p>1) izpētes projektos, kuru mērķis – iegūt un sistematizēt informāciju vai noskaidrot, izzināt kādu problēmu;</p> <p>2) darbības projektos, kuru mērķis – veikt reālas, praktiskas, konkrētas izmaiņas klases, skolas, vietējās sabiedrības mērogā. Tie ļauj skolēnam līdzdarboties nozīmīgu problēmu risināšanā un apgūt prasmi pieņemt atbildīgus lēmumus.</p> <p>Projekta metode nodrošina bērna pamatvajadzības, kas ir svarīgas viņu personības attīstībai: būt pieņemtam, būt piederīgam savai klasei; būt līdzatbildīgam;</p>	<p>Projekta iniciatīva. Skolotājs vai kāds no skolēniem ierosina projektu – ir ideja, kāds ievēriības cienīgs pasākums, darbības vēlme utt. (Jebkuras dzīves parādības var kļūt par projekta iniciatīvu!) Svarīgākais – lai skolēni varētu brīvi izteikt savas domas.</p> <p>Iniciatīvu sistematizācija. Skolēnu radušās idejas tiek kopīgi analizētas (iepriekš vienojas par formu, kādā to darīs). Šis posms beidzas ar projekta skici – jomu, kurā skolēni turpmāk darbosies. Tā nav jāapraksta detalizēti, iezīmē tikai galvenos elementus. Piemēram, vienojas, ka semestra laikā katrā klases stundā strādās ar informāciju par to, kā var izvēlēties un sasniegt dzīves mērķus.</p> <p>Darbības jomu kopīga attīstīšana. Izveidojas projekta plāns – tiek</p>

	<p>iemācīties jaunu pieredzi, izteikt sevi, piedalīties un apliecināt sevi.</p>	<p>nolemts, ko, kurš, kā dara un arī kāpēc kāds kaut ko dara.</p> <p>Realizācija. Aktivitātes darbības jomā, projekta realizācija. Projekta norise ir atkarīga gan no grupas iekšējās struktūras, gan ārējiem nosacījumiem – telpas, laika un citiem resursiem. Realizācijas laikā tiek iekļauts “plānots laiks”, kad tiek pārrunāts sasniegtais, problēmas, meklēti jauni risinājumi.</p> <p>Projekta noslēgums. Skolēni grupā apspriež projekta rezultātu (tāpat kā projekta iniciatīvu). Tiek izvērtēta grupas sadarbība: kā tika ievērota vienošanās, kuras darbības vēlmes īstenojās/neīstenojās utt.</p>
<p>Sarunas mazas grupās</p>	<p>Skolēni sarunās apmainās ar viedokļiem, vērtējumiem un pieredzi. Ikviens grupā izsaka savu viedokli un gūst informāciju no citiem.</p> <p>Sarunām skolotājs izvirza noteiktus uzdevumus un noteikumus. Par sarunas tēmu var kļūt arī paši spēles noteikumi. Sarunas attīsta komunikatīvās prasmes.</p>	<p>Sagatavošanās. Tiek izveidotas grupas un vienojas par sarunas tēmu un noteikumiem.</p> <p>Saruna.</p> <p>Novērtēšana/refleksija. Analizē gan sarunas norisi, gan sarunas rezultātus.</p>
<p>Simulācijas spēles</p>	<p>Skolēni iejūtas lomās un darbojas iedomātā vidē. Tipiskākie uzdevumi ir atrast, pamatot un prezentēt savu lēmumu un risinājumu</p>	<p>Sagatavošanās.</p> <p>Nepieciešams precīzi analizēt vides iezīmes, lai šo situāciju varētu atveidot pēc iespējas tuvāk</p>

	<p>specifiskās situācijās. Sarežģītas ir tās situācijas, kurās skolēniem nepieciešams izmantot apjomīgas fona zināšanas, lai varētu iejusties lomā. Pedagoģs palīdz skolēniem izpētīt problēmsituācijas aspektus un salīdzināt alternatīvos viedokļus. Tas sekmē skolēniem arvien skaidrāk apzināties savu viedokli, savu reakciju – izprast savu uzvedību un rīcību. Īpašu audzinošo efektu gūst, ja tiek izmantoti fakti, kas ilustrē sociālās problēmas un tiek nodrošināta situācija, ka skolēni atklāti var izteikt savu viedokli.</p> <p>Simulācijas spēles var palīdzēt skolēniem apzināties personas vērtības un uzvedību, apgūt personu savstarpējo attiecību problēmu risināšanas stratēģijas.</p> <p>Tās sekmē empātijas attīstību – spēju just līdzīgu citu emocijām, pārdzīvojumam, iejusties otra cilvēka situācijā un to saprast.</p>	<p>realitātei. Skolēni tiek ievadīti situācijā/ problēmā. Parasti tiek piedāvātas kompleksas situācijas, un skolēni iepazīstināti ar spēles nosacījumiem.</p> <p>Spēles sagatavošana. Skolēni analizē un sadala lomas. Vienoju par spēles variantu, iejūtas problēmsituācijā un lomā.</p> <p>Spēle. Skolēni vai nu pa vienam vai grupās veic spēles darbības.</p> <p>Novērtēšana.</p> <p>Spēles problēmsituācijas tiek attiecinātas uz pašreizējo dzīves pieredzi un tās problēmām, tiek analizēti rīcības vispārējie principi. Nepieciešams izvērtēt veiksmes un neveiksmes, kā arī spēles norises kvalitāti.</p> <p>Iespējams izmantot visdažādākos veidus: lomu spēles, plānošanas spēles, lietišķās spēles; personu simulācija; likumu spēles, datorsimulācijas.</p>
--	--	---

<p>Situāciju analīze</p>	<p>Skolēni individuāli vai grupās strādā ar materiāliem par kādu situāciju/gadījumu.</p> <p>Skolēnu uzdevums ir atrast, pamatot un pēc tam prezentēt lēmumus un risinājumus katram konkrētajam gadījumam, salīdzināt tos ar reālām situācijām dzīvē.</p> <p>Dažādu situāciju analīze ļauj risināt reālus (vai reālajai dzīvei tuvus) notikumus klasē, ģimenē, skolā, sabiedrībā.</p>	<p>Sagatavošanās. Ir izveidots situācijas apraksts. Tiek sagatavoti materiāli (laikraksti, žurnāli, literārie darbi, video un audio materiāli) un skolēni tiek ierosināti konkrētai tēmai/uzdevumam.</p> <p>Analizēšana. Skolēni interpretē situāciju un cenšas iegūt vēl papildus informāciju par situāciju. (Kādi faktori sekmēja notikumu attīstību? Kāds bija notikuma iemesls? Vai rīcība varēja būt citāda? Kāda?)</p> <p>Izstrādāšana. Var izveidot grupas, lai salīdzinātu problēmu interpretācijas, pārbaudītu risinājumu iespējas un izdarītu secinājumus.</p> <p>Izvērtēšana. Tiek prezentēti rezultāti (lēmumi, rīcības plāns, ieteikumu pakete utt.) un diskutēts par atsevišķiem risinājumiem. Beigās tiek izlemts par vienu risinājumu.</p> <p>Pielietošana. Tiek salīdzināts atrastais risinājums ar dzīvē pieņemtajiem lēmumiem.</p> <p>Iespējamie varianti: novērtēšanas gadījums; izlemšanas gadījums; informācijas gadījums; problēmas atrašanas gadījums; problēmas</p>
---------------------------------	--	---

		<p>risināšanas gadījums; izpētes gadījums; pastkastītes gadījums.</p>
Spēles	<p>Spēles pilda vairākas funkcijas: veicina skolēnu izziņas spēju attīstību; stimulē radošo procesu; palīdz attīstīt sadarbības prasmes, veidojot iecietīgu attieksmi pret citiem tās dalībniekiem; veicina spriedzes mazināšanos grupā, ļauj gūt pozitīvas emocijas un gandarījumu par veiksmīgu darbību.</p>	<p>Sagatavošanās. Tiek izvirzīts mērķis, motivēti skolēni, iepazīstināti ar noteikumiem un lomu pieņemšana.</p> <p>Spēles norise. Nepieciešams nodrošināt visu spēlētāju aktīva līdzdarbība un līdztiesība, spēles noteikumu ievērošana. Jārūpējas par pozitīvu emocionālo fonu.</p> <p>Spēles noslēgums. Darbības un rezultātu izvērtēšana. Analīzi nepieciešams veikt pašiem spēles dalībniekiem.</p> <p>Piemēram, spēle “Draudzības koks”: skolotājs iestāda “koku” puķu podā, pie tā zariem piestiprina lapiņas ar uzdevumiem, kuras katru rītu (apmēram vienu nedēļu) paņem ikviens klases skolēns un dienas laikā to izpilda (Pasaki šodien A. kaut ko ļoti labu..). Šī spēle var palīdzēt skolēniem mācīties otrā cilvēkā pamanīt pozitīvo, par to priecāties.</p>
Vizualizācija	<p>Skolēni izveido dažādus simboliskus uzskates līdzekļus: domu kartes, shēmas, zīmējumus</p>	<p>Sagatavošanās. Lai skolēni iedziļinātos tēmā, skolotājs sagatavo kādu “iesildīšanās uzdevumu”, piemēram, tematam par vidi klasē,</p>

	utt.	<p>tie var būt nepabeigti teikumi, kurus pabeidz katrs skolēns individuāli: mūsu klasē ir veiksmīga...; mūsu klasē es gribētu mainīt...utt.</p> <p>Vizualizēšana. Grupa veido kolāžu par sociālo vidi klasē, vērtējot savstarpējās attiecības. Izdomā kolāžas nosaukumu.</p> <p>Novērtēšana. Skolotāja kopsavilkums par vērojumiem kolāžas veidošanas laikā. Kolāžas tiek piestiprinātas klasē pie sienas un skolēni pārrunā kāda ir darba pamatdoma.</p>
--	------	---

Audzināšanas darbu Pilsrundāles vidusskolā koordinē direktora vietnieks audzināšanas jomā. Audzināšanas darbs tiek īstenots sadarbībā ar pedagogiem, klašu audzinātājiem, atbalsta personālu, citām sadarbības institūcijām, skolēnu vecākiem. Visiem, kas iesaistīti audzināšanas darbā, ir jābūt atbildīgiem par savu pienākumu un tiesību zināšanu, izpratni un ievērošanu.

Izskatīta un apspriesta klašu audzinātāju metodiskās jomas sanāksmē 27.08.2024. un pedagoģiskās padomes sēdē 29.08.2024.

Sagatavoja direktores vietniece audzināšanas jomā Aiga Vangale

Direktore

*(paraksts)

Daiga Saka

